

Afdeling	: Ruimte & Economie	B&W-voorstel: DJ-2158923
Naam opsteller voorstel	: Marian Arts (0495-575221)	Zaaknummer: 2158922
Portefeuillehouder	: drs. W.P.J. (Wendy) van Eijk	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Plan van aanpak transitie Omgevingsplan Weert.

Voorstel

Met het 'Plan van aanpak transitie Omgevingsplan Weert' in te stemmen.

Inleiding

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Op dat moment vormen de bestemmingsplannen samen met de Bruidsschat van het Rijk, de Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Weert 2007, de Hemel- en grondwaterverordening van de gemeente Weert (volgens planning vast te stellen in december 2023) en de bodemkwaliteitskaart het tijdelijk deel van het Omgevingsplan. Dan begint de transitie naar het Omgevingsplan Weert.

Hierbij kunnen we de volgende sporen onderscheiden:

1. De bestaande ruimtelijke plannen (bestemmingsplannen, wijzigingsplannen, uitwerkingsplannen, exploitatieplannen, voorbereidingsbesluiten, hogere waardenbesluiten) en de bodemkwaliteitskaart.
2. De Bruidsschat.
3. De gemeentelijke verordeningen met betrekking tot de fysieke leefomgeving.
4. De omgevingsvergunningen die vanaf 1 januari 2024 worden verleend in afwijking van het bestemmingsplan (de Buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, afgekort BOPA's) en de ontwikkelingen die in 2024 worden geregeld met een TAM-IMRO plan.

Gemeenten hebben tot en met december 2031 de tijd voor deze transformatie. In het plan van aanpak wordt beschreven hoe we de transformatie aan gaan pakken. Dit betreft enkel de eerste stap. Meerdere deelbesluiten die hiermee samenhangen dienen nog voorbereid

Weert, 10 augustus 2023	S		B	W	W	W	W	W
	HvdB		RV	MvdH	WvE	SW	LS	MF
		akkoord						
		bespreken						

Soort besluit: Besluit college

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:
- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

Beslissing d.d.: 3 oktober 2023

Nummer: 4

De secretaris

te worden. Deze worden steeds aan uw college voorgelegd. Indien aan de orde volgt een voorstel aan de gemeenteraad.

Doel(en)

Het doel is uitvoering te geven aan de gevolgen van de Omgevingswet.

Resultaten

Het uiteindelijke resultaat is een Omgevingsplan dat voldoet aan de vereisten van de Omgevingswet.

Activiteiten

Het komen tot een Omgevingsplan is een arbeidsintensief en complex traject waarvoor veel input nodig is vanuit verschillende disciplines en waarvoor advies van derden nodig is. Er dient veel voorwerk te worden gedaan en er dienen keuzes te worden gemaakt. Ook de gebiedsgewijze inventarisatie van de bestaande (planologische en legale) situatie en verleende omgevingsvergunningen in afwijking van het bestemmingsplan neemt veel tijd in beslag. Verder dienen de in de afgelopen jaren geconstateerde omissies in de diverse bestemmingsplannen te worden verwerkt in het Omgevingsplan Weert. Ook de vergunningen die de komende jaren worden verleend in afwijking van het bestemmingsplan (BOPA's) en de TAM-IMRO plannen waarmee ontwikkelingen vanaf 1-1-2024 gedurende één jaar kunnen worden geregeld moeten worden verwerkt in het Omgevingsplan Weert. Voorliggend document betreft de eerste stap in het proces om te komen tot het Omgevingsplan Weert.

Argumenten

De opgave is veelomvattend en complex.

Gemeenten hebben tot 31 december 2031 de tijd om een Omgevingsplan vast te stellen. Dit is een enorme opgave die vraagt om een weloverwogen en gestructureerde aanpak. Er dienen (tien)duizenden bepalingen te worden omgezet en er dient ruimte te zijn voor participatie. Door het project op te delen in kleinere onderdelen is focus aan te brengen en is omzetting beter te beheersen. We willen relatief klein beginnen met bijvoorbeeld één kern of één wijk. Fouten die zich voordoen zijn zo sneller te herstellen. Hiermee doen we ervaring op. Opgedane kennis is sneller toe te passen en we doorlopen het planproces zorgvuldiger. Het plan van aanpak is een dynamisch document, dat bijgesteld wordt wanneer andere keuzes gemaakt moeten worden.

Op dit moment is er sprake van circa 110 bestemmingsplannen en ongeveer 22 bestemmingsplannen die in voorbereiding zijn en die naar verwachting nog onder de Wro, dus voor 1 januari 2024, in procedure gebracht worden. Daarnaast dienen 59 omgevingsvergunningen (uitgebreid) en minimaal 1.101 omgevingsvergunningen in afwijking van het bestemmingsplan (kruimelafwijkingen, vergund in de periode 1 januari 2012 tot 3 augustus 2022) te worden verwerkt in het Omgevingsplan.

Daarnaast dienen de regels die de Bruidsschat vervangen in het Omgevingsplan Weert te worden opgenomen en dienen verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving in het Omgevingsplan Weert te worden ingepast.

Voorts is een goede aansluiting tussen Omgevingsvisie, Programma's en Omgevingsplan van wezenlijk belang, echter dit is een nog onbekend dynamisch proces. Hiervoor is tijd en ruimte nodig.

De winkel blijft open.

Tijdens de transitiefase blijven verzoeken van initiatiefnemers binnen komen om een ontwikkeling mogelijk te maken. Deze ontwikkelingen worden geregeld met een BOPA dan wel in eerste instantie, in 2024, met een TAM-IMRO plan. De lijst van ontwikkelingen die verwerkt dienen te worden in het Omgevingsplan wordt dus steeds langer.

Er wordt stap voor stap gewerkt.

We onderscheiden in het Omgevingsplan Weert de deelgebieden zoals opgenomen in de Omgevingsvisie Weert, te weten het buitengebied, de bedrijventerreinen, de kernen, de woonwijken van de stad en de binnenstad. Vanwege de complexiteit van de opgave wordt eerst in beeld gebracht hoe de situatie nu is op basis van een analyse van de bestemmingsplannen per deelgebied. Deze input wordt gebruikt bij het opstellen van het casco van het Omgevingsplan Weert. Dit casco biedt de onderlegger voor de basisregels. Naar verwachting kan dit in de loop van 2024 beschikbaar komen. Dan wordt bekeken voor welk deelgebied het Omgevingsplan wordt gemaakt. Het opstellen van het Omgevingsplan is een groeiproces, we beginnen klein en kunnen met de opgedane ervaring grotere stappen gaan zetten.

Er dienen meerdere besluiten genomen te worden die van invloed zijn op het Omgevingsplan.

De komende periode worden meerdere voorstellen gedaan die samenhangen met en/of gevolgen hebben voor het Omgevingsplan, namelijk:

- Evaluatie en actualisatie afwijkingenbeleid, Q4 2023, college
- Benoeming leden Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, Q4 2023, raad
- Beleidsregels uitgebreide procedure, Q4 2023, college
- Delegatiebesluit, Q4 2023, raad
- Bruidsschat keuzes, 2024, raad
- Adviesrecht, 2024, raad
- Keuze wel/niet activiteiten vergunning vrij, 2024, raad
- Vaststellen Omgevingsvisie met bijlagen, raad, 2024

De genoemde datums zijn indicatief.

Kanttekeningen en risico's

Het functioneren van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is ongewis.

Het is nog niet duidelijk hoe het DSO gaat functioneren na de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Er kan pas kort voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet geoefend worden met de volledige planketen/het planproces. Dat is de reden dat er een tijdelijke alternatieve maatregel is: TAM-IMRO. In de tijdelijke situatie worden met de huidige techniek (huidige planapplicaties) via de huidige Wet ruimtelijke ordening (Wro)-standaard (IMRO-standaard) wijzigingsbesluiten van het omgevingsplan bekendgemaakt (conform inhoudelijke eisen Omgevingswet). TAM-IMRO biedt gemeenten die direct na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een plan in procedure brengen (en dus niet onder het overgangsrecht vallen), een tijdelijk alternatief handelingsperspectief indien in hun situatie nog functionaliteit in de DSO-keten mist of niet goed werkt.

Duidelijk is onder andere dat een gemeente in de definitieve situatie maar één keer per 2 dagen een plan kan publiceren. Verder bestaat het DSO alleen uit regels en een verbeelding. De toelichting van onderscheidene ontwikkelingen worden aan de bekendmaking gekoppeld. Ontwikkelingen zijn dus niet meer op één plek volledig raadpleegbaar.

Financiële, personele en juridische gevolgen

Nog niet duidelijk is wat de vergoeding vanuit het Rijk voor de gemeente wordt voor de implementatie van de Omgevingswet, waaronder voor het opstellen van een Omgevingsplan. In de Begroting 2024 wordt zekerheidshalve een bedrag opgenomen voor de extra ambtelijke inzet.

Overleg gevoerd met

Intern:

Bij de totstandkoming van het plan van aanpak zijn betrokken geweest:

R&E: Lisanne Kegel, Rick Martens, Johan van der Burg, Anouk Cramers, Anouk Beurskens, Marjo Beeren, Roy Thijssen, Yvonne Jonkers, Selma van Mensvoort

VTH: Saïda Chalh, Margot van den Broeke-Palmen

Projecten: Ron de Wilde

Extern:

-

Participatie

Niet van toepassing.

Communicatie

Geadviseerd wordt dit voorstel op de TILS-lijst te plaatsen.

Planning

De planning is er op gericht uiterlijk op 31 december 2031 een vastgesteld Omgevingsplan Weert te hebben. Mogelijk kan dit moment zich al eerder voordoen. Dit is afhankelijk van veel factoren. In de komende jaren wordt duidelijk hoe het proces zal verlopen.

Evaluatie

Uw college wordt frequent geadviseerd over dit onderwerp en deelonderwerpen die hiermee samenhangen. Eventuele bijstelling van bepaalde keuzes maakt hier onderdeel van uit.

Bijlage(n)

1. Plan van aanpak transitie Omgevingsplan
2. Bijlage bij Plan van aanpak: 'Behandelen van initiatieven tijdens de overgangsfase'

Plan van aanpak transitie Omgevingsplan Weert

OMGEVINGSWET

Van bestemmingsplan naar omgevingsplan

Inhoud

Samenvatting	3
1. Inleiding.....	4
2. Strategie inhoud.....	7
2.1 Sturingsfilosofie	7
2.2 Beleidscyclus Omgevingsvisie – Omgevingsprogramma’s – Omgevingsplan	9
3. Strategie opbouw.....	11
3.1 Inleiding.....	11
3.2 Ruimtelijke regels.....	12
3.2.1 Data op orde	12
3.2.2 Opstellen basisregelset	12
3.3 Bruidsschat.....	19
3.4 Verordeningen	25
3.5 Ontwikkelingen in de overgangsfase	26

Samenvatting

Wanneer op 1 januari 2024 de Omgevingswet van kracht wordt, vormen al de huidige bestemmingsplannen samen met de Bruidsschat van het Rijk, de Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Weert 2007, de Hemel- en grondwaterverordening en de bodemkwaliteitskaart het zogenaamde 'tijdelijke Omgevingsplan'. Dan begint de transitie naar een volwaardig Omgevingsplan dat voldoet aan de vereisten van de Omgevingswet. Hierbij hebben we de volgende 3 sporen onderscheiden:

1. De bestaande ruimtelijke plannen (bestemmingsplannen, wijzigingsplannen, uitwerkingsplannen, exploitatieplannen, voorbereidingsbesluiten, hogere waarde besluiten). Daarnaast maakt de bodemkwaliteitskaart deel uit van het tijdelijk deel.
2. De Bruidsschat.
3. De gemeentelijke verordeningen met betrekking tot de fysieke leefomgeving.

We hebben tot en met 31 december 2031 de tijd om deze drie sporen te vervlechten tot het 'echte' Omgevingsplan, deze tijd zullen we ook nodig hebben. Ondertussen 'blijft de winkel open'. Dit vormt het vierde spoor in dit document: de omgevingsvergunningen die worden verleend om gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken (Buitenplanse Omgevingsplanactiviteiten, afgekort BOPA's) en de TAM-IMRO plannen waarmee gedurende het eerste jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, in 2024 dus, ontwikkelingen kunnen worden geregeld.

Er lopen verschillende voorbereidende trajecten.

De planvoorraad bestemmingsplannen is inmiddels opgeschoond. De ruimtelijke plannen staan op de website www.ruimtelijkeplannen.nl. Het was nodig om alle plannen die niet meer geldig zijn te verwijderen, omdat alle plannen die wel nog gelden overgaan in het DSO, in het tijdelijk deel van het Omgevingsplan. Dit is inmiddels gebeurd.

Er wordt gewerkt aan de Omgevingsvisie en het analyseren van de Bruidsschatregels. Er is voorwerk gedaan met betrekking tot de verordeningen. Met het opbouwen van de basisregelset is begonnen. Dit krijgt een vervolg, ook als de Omgevingswet in werking is getreden.

Na vaststelling van de Omgevingsvisie Weert wordt gestart met de gebiedsgerichte actualisering. Hiervoor wordt aangesloten bij de gebieden zoals onderscheiden in de Omgevingsvisie Weert (buitengebied, bedrijventerreinen, kernen, woonwijken en binnenstad). De aanpak is van veel variabelen afhankelijk. De gebieds- en eventueel themagerichte aanpak dient nog eerst verder te worden uitgewerkt.

1. Inleiding

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. De centrale doelstelling van deze wet is een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit te bereiken en in stand te houden. Eén van de kerninstrumenten van de Omgevingswet is het gemeentelijk Omgevingsplan. Het Omgevingsplan geldt als één plan voor het gehele gemeentelijke grondgebied en het vervangt de huidige bestemmingsplannen.

De gemeente Weert heeft tot eind 2031¹ de tijd om een gemeentedeckend Omgevingsplan op te stellen. Een enorme opgave die vraagt om een weloverwogen, gestructureerde aanpak. Deze transitiefase begint op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt en duurt tot het moment dat het Omgevingsplan volledig gemeentedeckend is vastgesteld. De transitiefase zal dus meerdere jaren beslaan. En terwijl de gemeente werkt aan het Omgevingsplan Weert zullen er verzoeken van initiatiefnemers, om (woningbouw)projecten mogelijk te maken, blijven binnenkomen.

In dit Plan van aanpak transitie Omgevingsplan Weert wordt de route naar het Omgevingsplan Weert uitgezet en wordt aandacht besteed aan vergunningverlening in de transitiefase. De mogelijkheid kan zich voordoen dat richting 2031 nieuwe en andere keuzes nodig zijn. Het Plan van aanpak geldt daarom als dynamisch document en wordt vastgesteld door het college.

In vervolg op dit Plan van aanpak wordt in 2023/2024 een Handboek Omgevingsplan opgesteld, met daarin een meer gedetailleerde en praktische uitwerking, waaronder de uitgangspunten voor de basisregelset van het Omgevingsplan en de werkwijze bij het opbouwen van het Omgevingsplan, met daarbij een handreiking voor initiatiefnemers.

Op dit moment beschikt de gemeente Weert over circa 110 bestemmingsplannen en ongeveer 22 bestemmingsplannen die in voorbereiding zijn en naar verwachting nog onder de Wro in procedure gebracht worden. In het verleden is een actualisatieslag gemaakt naar bestemmingsplannen voor grotere gebieden, te weten het buitengebied, de bedrijventerreinen, de kernen, de woonwijken en de binnenstad. In 2019 is gestopt met de actualisatie vanwege de voorbereiding op de Omgevingswet. Verplichte actualisatie van bestemmingsplannen is vervallen (Wet afschaffing actualiseringsplicht bestemmingsplannen en beheersverordeningen, in werking getreden op 1 juli 2018). Inmiddels zijn veel ontwikkelingen gefaciliteerd met postzegelbestemmingsplannen. De bestemmingsplannen vormen het juridisch-ruimtelijk kader. Als op 1 januari 2024 de Omgevingswet van kracht wordt, vormen al deze bestemmingsplannen tezamen met de zogenaamde Bruidsschatregels het zogenaamde 'tijdelijke Omgevingsplan'.

Het tijdelijke Omgevingsplan is een formeel juridische samenvoeging van 3 sporen:

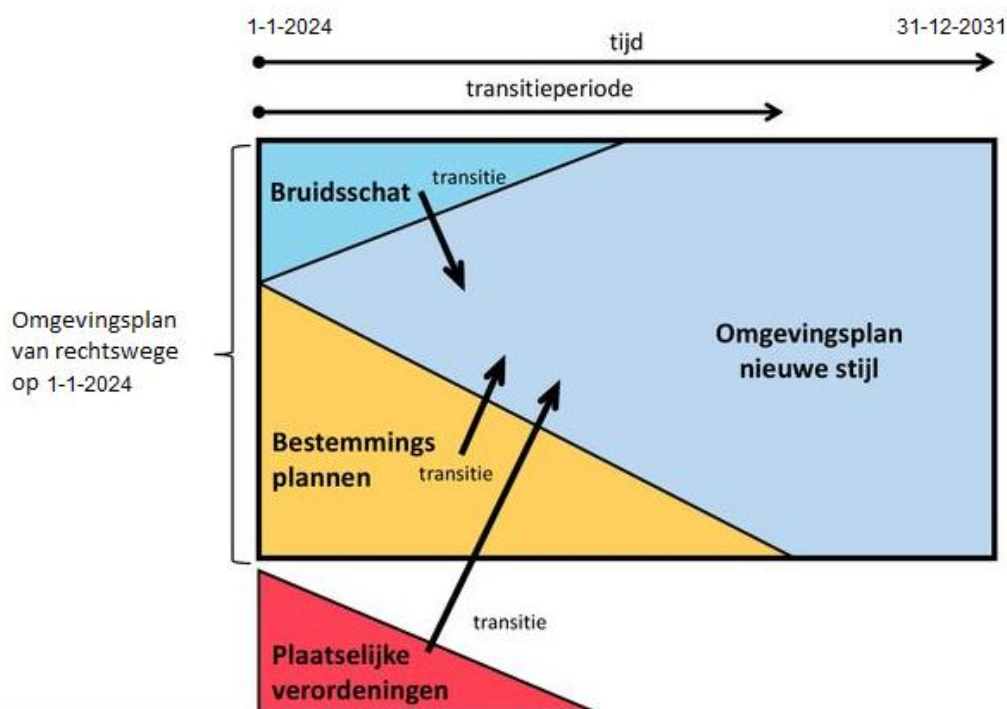
1. De Bruidsschat (H22 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet).
2. De bestaande ruimtelijke plannen (bestemmingsplannen).
3. Drie gemeentelijke verordeningen: de Erfgoedverordening met betrekking tot de archeologische monumentenzorg, de Hemel- en grondwaterverordening en de Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Weert 2007. De Erfgoedverordening 2022 is door de raad vastgesteld op 16 november 2022. Daarin is geen paragraaf meer opgenomen met betrekking tot de archeologische monumentenzorg. Dit is niet nodig omdat de bescherming

¹ Een Koninklijk Besluit moet de einddatum van 2031 nog vastleggen (artikel 22.5 van de Omgevingswet).

van de archeologische waarden via dubbelbestemmingen zijn opgenomen in alle bestemmingsplannen. De Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Weert 2007 en de Hemel- en grondwaterverordening maken deel uit van het tijdelijk Omgevingsplan. Zowel de Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Weert 2007 als de Hemel- en grondwaterverordening (wijziging is in voorbereiding, wordt naar verwachting in Q4 2023 vastgesteld) maken van rechtswege deel uit van het Omgevingsplan maar dienen nog wel door de gemeente digitaal te worden ontsloten in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

De gemeente heeft tot 31 december 2031 de tijd om dit tijdelijk Omgevingsplan om te zetten in een volwaardig Omgevingsplan dat voldoet aan de vereisten van de Omgevingswet. Dit betekent onder meer:

- De inhoud van de gemeentelijke ruimtelijke plannen (bestemmingsplannen, wijzigingsplannen, uitwerkingsplannen, hogere waardenbesluiten en exploitatieplannen) overnemen in het Omgevingsplan, al dan niet met aanpassingen. Hierover worden later voorstellen gedaan, onder andere in het kader van het Handboek planregels en het eventueel vergunningvrij maken van activiteiten.
- Het vervangen van bruidsschatregels door definitieve regels die in vorm en inhoud passen bij de gemeentelijke situatie en ambities.
- Het inpassen van (delen van) verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving in het Omgevingsplan. Deze verordeningen maken géén onderdeel uit van het tijdelijke Omgevingsplan. Deze regels komen van rechtswege in 2032 te vervallen en moeten dus voor die tijd geïntegreerd zijn in het Omgevingsplan.

Figuur: voorbereiden op Omgevingsplan (bron: VNG)

Alle regels in voornoemde 3 sporen met betrekking tot de fysieke leefomgeving moeten op 31 december 2031 zijn opgenomen in het nieuwe deel van het Omgevingsplan. In de overgangsfase moeten gemeenten dus alle regels vanuit het tijdelijke Omgevingsplan 'overbrengen' naar het nieuwe deel. 'Overbrengen' en 'toevoegen' gaat door raadsbesluiten die het nieuwe deel van het Omgevingsplan wijzigen. Om tot een volwaardig Omgevingsplan te komen zullen de regels uit het tijdelijke Omgevingsplan en de gemeentelijke verordeningen vaak opnieuw geformuleerd moeten worden, zodat ze enerzijds voldoen aan de instructieregels van de Omgevingswet en anderzijds geïntegreerd en geactualiseerd worden, passend bij de maatschappelijke opgaven, de gemeentelijke ambities zoals opgenomen in de Omgevingsvisie Weert en bij de beoogde structuur en opzet van het nieuwe Omgevingsplan. Deregulering is onderdeel van de afwegingen. Dit einddoel is dus een complexe opgave, die op dit moment nog niet volledig te overzien is. De transitie is een dynamisch proces, dat regelmatig zal moeten worden geactualiseerd.

Waarom dit plan van aanpak voor de transitieperiode?

- De winkel blijft open! Naast de drie hierboven beschreven sporen, is er ook nog het spoor van de lopende projecten, die door middel van omgevingsvergunningen of (deel) omgevingsplannen of TAM-IMRO plan moeten worden gefaciliteerd.
- Weert is een compacte stad waar veel dynamiek plaatsvindt op verschillende gebieden waardoor diverse belangen altijd goed afgewogen moeten worden.
- Weert kent een ambtelijke organisatie met een breed scala aan interne stakeholders fysieke leefomgeving.
- De Omgevingswet biedt nieuwe afwegingsruimte o.a. door Bruidsschatregels en vraagt om keuzes en nieuw beleid.
- Het opstellen van een Omgevingsplan is veelomvattend en complex. Het is een nieuw instrument. Er moeten (tien)duizenden bepalingen worden omgezet. Er dient tijdens de opbouw ruimte te zijn voor participatie. Bovendien is de capaciteit van de gemeente beperkt, hier niet op ingericht. Hierdoor zal naar verwachting de volledige transitieperiode nodig zijn. Ondanks de complexe opgave beogen we een zoveel mogelijk vlekkeloze en efficiënte transitie.
- Door het project op te delen in kleinere onderdelen is focus aan te brengen en is de omzetting beter te beheersen. Fouten die zich voordoen zijn zo sneller te herstellen. Door relatief klein te beginnen doen we ervaring op, is opgedane kennis sneller weer toe te passen en doorlopen we het planproces zorgvuldiger.
- Door verschillende sporen parallel aan elkaar te laten werken doch integraal op te pakken moet 31 december 2031 haalbaar zijn. Door deze aanpak wordt de transitie behapbaar en hanteerbaar.

2. Strategie inhoud

2.1 Sturingsfilosofie

Voor wat betreft de inhoud kiezen we in hoofdzaak doch met enkele afwijkingen de lijn van het door de raad op 10 juni 2020 vastgestelde 'Ambitiedocument Omgevingswet' met specifiek voor het Omgevingsplan de ambities:

- de gemeente Weert stelt (de eerste delen van) het nieuwe Omgevingsplan per uiterlijk 2022 vast. De gemeente Weert stelt het gemeente dekkend Omgevingsplan per uiterlijk 1 januari 2026 vast, vijf jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet; opm. dit blijkt achteraf niet mogelijk mede omdat de inwerkingtreding van de Omgevingswet verschoven is, deze ambitie is daarmee verschoven;
- de gemeente Weert realiseert zich dat een goede aansluiting tussen Omgevingsvisie en Omgevingsplan een nog onbekend dynamisch proces is, waarvoor de gemeente zichzelf de tijd en ruimte gunt om te leren;
- de gemeente Weert stelt dat, indien initiatieven passend kunnen zijn en op draagvlak in de omgeving kunnen rekenen, de gemeente Weert dan samen met de initiatiefnemer de haalbaarheid verkent. De gemeente Weert realiseert zich dat dit een arbeidsintensief proces kan zijn;
- de gemeente Weert gaat de kansen die de Omgevingswet biedt benutten om te experimenteren in bepaalde gebieden en op bepaalde thema's. Dit doet de gemeente Weert in 'overzichtelijke mate' en bewust.

De Omgevingswet heeft mede als doelstelling om de regeldichtheid terug te dringen, inzichtelijker te maken en de doorlooptijd van procedures te reduceren. Voor Weert betekent dit niet uitsluitend een kwestie van minder regels, maar vooral een kwestie van andersoortige regels. Twee uitgangspunten zijn daarbij op voorhand belangrijk:

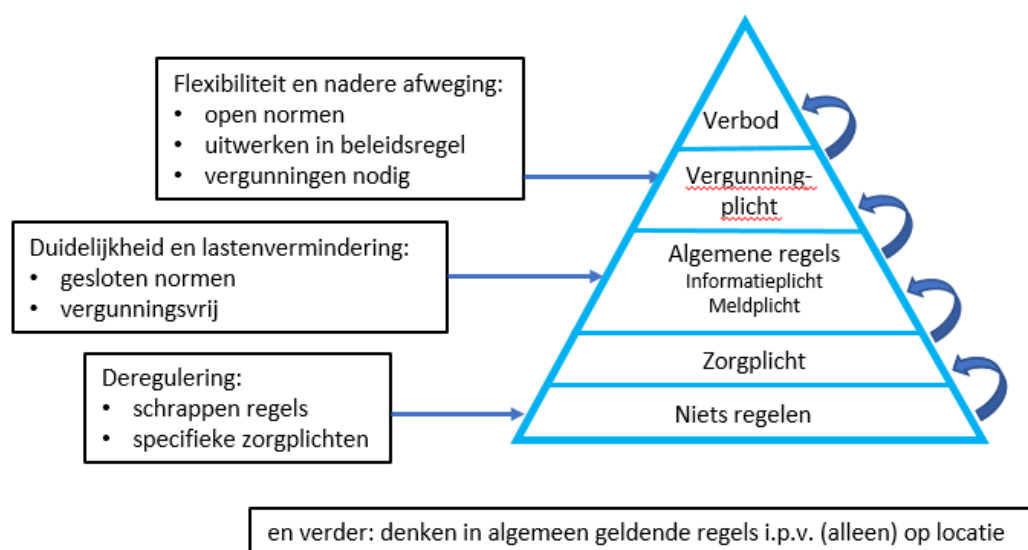
- teruggaan naar de bedoeling en de achtergronden (waaronder de waarden) die ten grondslag liggen aan regelgeving. Meer kwalitatieve normen en toetsingskaders (welke doelen worden door een bepaald initiatief ondersteund of bedreigd) en minder kwantitatieve regels en mechanische toepassing van protocollen en 'afvinklijstjes', bijvoorbeeld ten aanzien van toegelaten oppervlakte of hoogte, bieden hiervoor mogelijk perspectief;
- ook wil de gemeente Weert kijken hoe regelgeving die vooral het verkeer tussen inwoner en overheid regelt, meer kan worden vervangen door of uitgebreid met zorgvuldigheidseisen in het verkeer en de communicatie tussen verschillende actoren in de fysieke leefomgeving.

Daarmee wil de gemeente onderzoeken hoe zij tegelijkertijd én een geloofwaardige en voorspelbare overheid kan zijn, die ook rechtsbescherming voor haar inwoners biedt, én verkent de gemeente hoe ze navolgbare kaders voor 'maatwerk' kan ontwikkelen. Het Omgevingsplan vervangt onder meer het bestemmingsplan, maar is breder. Het doel van een bestemmingsplan is een 'goede ruimtelijke ordening' maar het Omgevingsplan heeft betrekking op het 'bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit' middels een 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties'. Het Omgevingsplan heeft hiermee een veel ruimere reikwijdte. Het is daarmee echt een nieuw instrument, met nieuwe mogelijkheden. Het is belangrijk voor de gemeentelijke autonomie en belangrijk voor het invullen van de beleids- en afwegingsruimten in het fysieke domein.

In dit document wordt uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- De raad blijft primair bevoegd om het Omgevingsplan vast te stellen, na meer ervaring met en inzicht in de nieuwe ruimtelijke instrumenten kan de raad bepalen om bevoegdheden aan het college te delegeren.
- In het Ambitiedocument is vastgelegd dat ten aanzien van delegatie de volgende keuzes gemaakt worden: het vertalen van verleende omgevingsvergunningen in afwijking van het Omgevingsplan, het vertalen van beleidsregels in het Omgevingsplan, en de uitwerking van (delen van) de Omgevingsvisie Weert in het Omgevingsplan (voor zover mogelijk) worden gedelegeerd.
- Verder wordt de mogelijkheid tot herstellen en in overeenstemming brengen met de bedoelingen van de gemeenteraad opgenomen in het delegatiebesluit.
- Er wordt voortgebouwd op de Omgevingsvisie, waarin beleidskeuzes worden gemaakt, en op andere (recente) beleidsvisies. Op basis hiervan komen we tot integrale afwegingen en scherpe keuzes en prioriteiten.
- Gemeentelijke regelgeving wordt op doorzichtige, overzichtelijke en integrale wijze vastgelegd in het Omgevingsplan. En daarbij wordt gebiedsgericht afgewogen voor welke activiteiten een omgevingsvergunning nodig is en voor welke een melding volstaat.

Dit houdt in dat we bij het opstellen van de regels handelen in de ‘Geest van de Omgevingswet’. Hierbij gebruiken we de VNG-regelpiramide:

Figuur: regelen in de ‘Geest van de Omgevingswet’, toepassen VNG Regelpiramide (bron: VNG)

- We kijken eerst of een regel wel nodig is om een bepaald doel te bereiken. Kan een algemene of specifieke zorgplicht uitkomst bieden? Of kan de regel eigenlijk geschrapt worden?
- Als er wel een regel nodig blijkt, kijken we vervolgens eerst of een algemene regel voor heel Weert voldoende is. Waar de situatie daarom vraagt, wordt deze algemene regel aangepast voor die specifieke activiteit of locatie.
- Bij deze algemene regels werken we met gesloten normen die helder en zelfstandig toetsbaar zijn, zodat er geen onduidelijkheid over de regel bestaat. Mogelijk is het toch

wenselijk om als overheid geïnformeerd te zijn over een activiteit, dan kan er een informatie- of meldplicht aan de algemene regel worden toegevoegd.

- Vinden we toch een nadere afweging noodzakelijk dan kiezen we voor een vergunningplicht. In dit geval kan er sprake zijn van gesloten normen, maar ook van open normen, die worden toegepast in combinatie met een beleidsregel. Dit zorgt er voor dat er meer flexibiliteit is in de afweging of een activiteit wel of niet in het Omgevingsplan past.
- Vinden we de activiteit echt onwenselijk dan stellen we een verbod in. Dit betekent overigens niet dat deze activiteit nooit zou kunnen plaatsvinden. Onder bepaalde voorwaarden (bijv. treffen maatregelen door aanvrager) kan een activiteit toch toelaatbaar zijn en kan in afwijking van het Omgevingsplan een (buitenplanse) omgevingsvergunning worden afgegeven.
- Verder maken we per type activiteit (bijv. bouwen) en type gebied (buitengebied, bedrijventerreinen, kernen, woonwijken en binnenstad) een afweging welke mate van flexibiliteit gewenst is ten opzichte van de mate van rechtszekerheid en de bescherming van de kwaliteiten in het gebied. Er kan ook een verschil zijn in de flexibiliteit die wordt toegepast ten aanzien van reeds bestaande, laag-dynamische gebieden en in ontwikkeling zijnde, hoog-dynamische gebieden.

Argumenten bij deze aanpak:

- We regelen niet meer dan nodig. We houden daarbij goed rekening met het type activiteit en het type gebied en de te beschermen kwaliteiten. Dit kan in minder en/of betere (algemene) regels resulteren en meer vergunning vrije activiteiten, en heeft daarmee mogelijk minder administratieve lasten tot gevolg voor zover de inwoners en initiatiefnemers, als voor de gemeente zelf.
- Werken met beleidsregels (bij een vergunningplicht) betekent meer flexibiliteit doordat er meer ruimte is voor interpretatie om de gestelde doelen te halen en sneller kunnen schakelen, doordat deze apart door het college van burgemeester en wethouders worden vastgesteld. Dit zorgt ervoor dat het Omgevingsplan niet opnieuw hoeft te worden aangepast. Dit bespaart tijd en kosten.

2.2 Beleidscyclus Omgevingsvisie – Omgevingsprogramma's – Omgevingsplan

De instrumenten van de Omgevingswet vormen één samenhangend geheel en dragen in gezamenlijkheid bij aan de gemeentelijke ambities en opgaven. In de Omgevingsvisie staat de inhoudelijke strategische visie van de gemeente: 'Wat willen we als gemeente?'

Omgevingsprogramma's zijn hier de uitvoeringsgerichte vertaling van: 'Hoe gaan we deze visie realiseren?'. Het Omgevingsplan zorgt voor de juridische borging waar dit noodzakelijk en wenselijk is. Bij de transitie moet steeds de vraag gesteld worden: wat hoort thuis in de visie (doelen en kaders), in een programma (uitvoering) of in het plan (regels) en hoe werkt dit op elkaar door? Tijdens het transitieproces wordt per thema of gebied gekeken hoe dit het beste moet worden vertaald naar de verschillende instrumenten.

Het plan van aanpak voor de transitie van het Omgevingsplan moet dus waar mogelijk afgestemd worden op het proces van de doorontwikkeling van de Omgevingsvisie en de daaruit voortvloeiende programma's en beleid.

In het ambitiedocument staat hierover:

Voor de Omgevingsvisie en het omgevingsplan geldt geen actualiseringsplicht meer. De verwachting is dat onder de Omgevingswet de beleidscyclus van visie- en planvorming vaker wordt doorlopen, omdat de dialoog met de samenleving zorgt voor dynamiek. De gemeente heeft de vrijheid om zelf een keuze te maken hoe kort of hoe lang deze beleidscyclus zal zijn.

De Omgevingsvisie wordt een dynamisch document. Jaarlijks wordt de voortgang van de realisatie van de strategische keuzen gemonitord. Dit gebeurt aan de hand van de methodiek 'Sturen op effecten'. Als de resultaten daar aanleiding toe geven, wordt bijgestuurd. Daarnaast is het de bedoeling om de Omgevingsvisie maximaal één keer in een raadsperiode te actualiseren. Het gaat dan om het actualiseren van de doelen. De Omgevingsvisie gaat naar verwachting voor een periode van tien jaar houvast bieden.

De programma's worden jaarlijks tot tweejaarlijks op basis van de monitoring herzien. Naast het monitoren van doel- en effectbereik, is het ook van belang de werking van het gemeentelijk omgevingsbeleid regelmatig te evalueren om zo de werking te kunnen verbeteren. De resultaten hiervan kunnen effect hebben op het gehele samenhangende pakket van Omgevingsvisie, Omgevingsplan en Programma's.

Daarnaast moeten we rekening houden met kostenverhaalsregels en omgevingsvergunningen voor de buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (BOPA's).

Kostenverhaalsregels en regels voor afdwingbare financiële bijdrage moeten regelmatig herijkt en verwerkt worden in het Omgevingsplan. Als een aangewezen ontwikkeling in het Omgevingsplan waarvoor financiële bijdragen worden verlangd niet langer op de beleidsagenda staat, hoort geen bijdrage meer opgelegd te worden. De gemeente dient dan het Omgevingsplan te actualiseren. Omdat de ontwikkelingen waarvoor een bijdrage wordt verplicht regelmatig kunnen veranderen, – sommige zijn gereed of niet meer nodig, andere dienen zich aan – zal de regeling in het Omgevingsplan een regelmatige actualisatie vergen.

BOPA's moeten verwerkt worden in het Omgevingsplan. Normaal gesproken moet de gemeente uiterlijk 5 jaar na een onherroepelijke omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit het Omgevingsplan aanpassen². Maar dit is nog niet direct na het in werking treden van de Omgevingswet zo. De verwachting is dat deze verplichting pas vanaf eind 2029 gaat gelden³.

Als de verplichting uit artikel 4.17 Omgevingswet op 1 januari 2032 gaat gelden, dan betekent het dat omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten:

- die voor of op 1 januari 2027 onherroepelijk zijn geworden, op 1 januari 2032 in het Omgevingsplan moeten zijn verwerkt;
- die na 1 januari 2027 onherroepelijk zijn geworden, binnen 5 jaar na de datum van onherroepelijkheid in het Omgevingsplan moeten zijn verwerkt.⁴

We willen echter niet zo lang wachten om BOPA's te verwerken en stellen voor een jaarlijks veegplan vast te stellen. Dit jaarlijkse veegplan gaat in wanneer het Omgevingsplan gereed is.

² artikel 4.17 Omgevingswet

³ artikel 22.5, lid 2 Omgevingswet

⁴ [Vergunningplicht omgevingsplanactiviteit - Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#)

3. Strategie opbouw

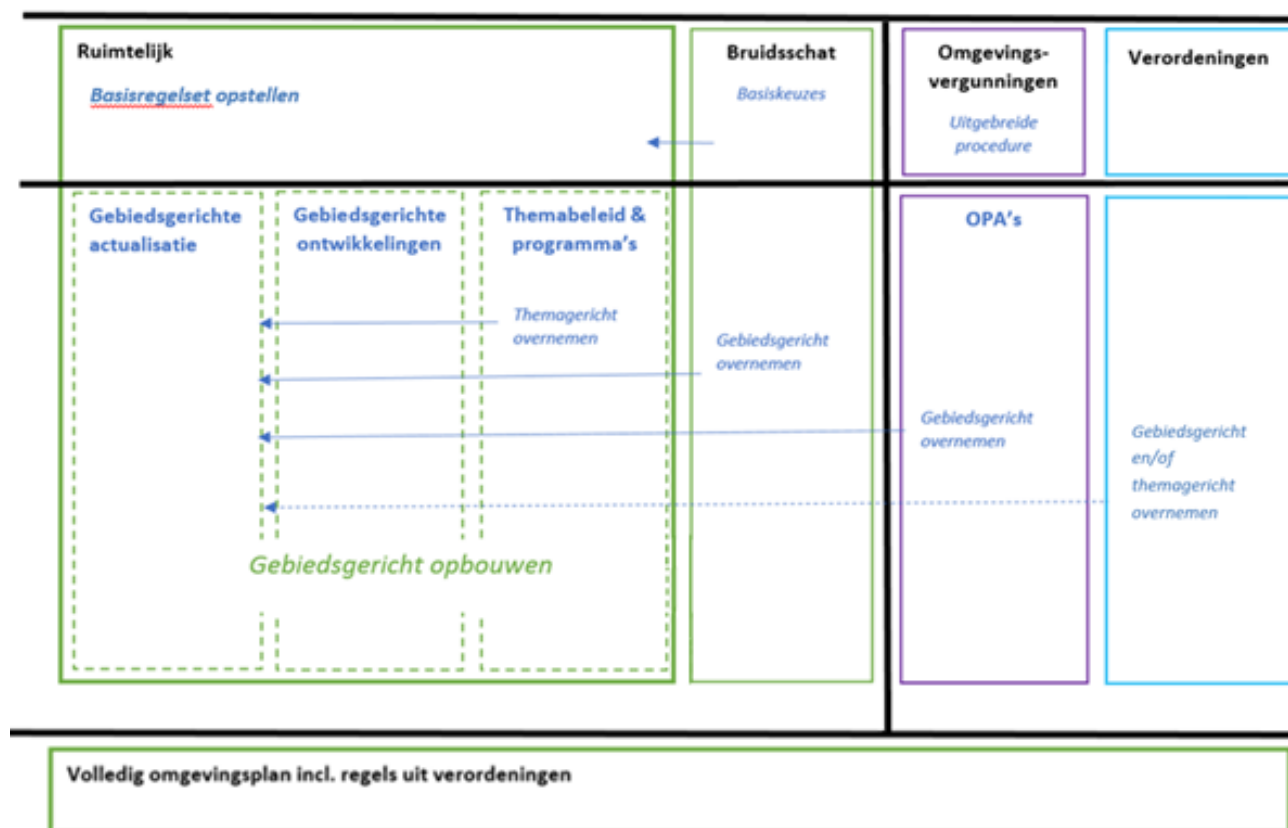
3.1 Inleiding

We gaan er vooralsnog van uit dat, in tegenstelling tot wat in het ambtiedocument is opgenomen, de volledige transitieperiode (die tot en met 31 december 2029 loopt), benut moet worden om van het tijdelijk Omgevingsplan naar een volwaardig Omgevingsplan voor Weert te komen.

Voor de opbouw van het Omgevingsplan gaan we werken met verschillende parallelle sporen. De drie sporen zoals geschetst in de inleiding, met daarbij het spoor van de omgevingsvergunningen (in het kader van ‘de winkel blijft open!’):

- Ruimtelijk spoor (met daarbinnen onderscheid tussen actualisatie en ontwikkelingen).
- Bruidsschat spoor.
- Verordeningen spoor.
- Omgevingsvergunningen spoor.

Schematisch ziet dit er als volgt uit:

Figuur: parallelle sporen opbouw Omgevingsplan

3.2 Ruimtelijke regels

In 2022 en 2023 heeft Weert zich op twee acties voor wat betreft het spoor 'ruimtelijke regels' gericht:

- 'Data op orde' afronden: het digitaal opschonen van de huidige planvoorraad bestemmingsplannen (is afgerond).
- Start opstellen 'Basis-regelset': de huidige ruimtelijke regels omvormen tot een beleidsneutrale regelset, die voldoet aan de Omgevingswet (functie-toedeling, gericht op activiteiten, voldoet aan instructieregels van hogere overheden en aan de STOP-TPOD (= uitwisselingsstandaard voor de nieuwe plansoftware) voor het Omgevingsplan).

3.2.1 Data op orde

De (digitale) informatie die nu beschikbaar is op www.ruimtelijkeplannen.nl zal met ingang van de Omgevingswet de basis vormen voor met name het Omgevingsplan (van rechtswege). De gemeente Weert heeft zich hierop voorbereid door de planvoorraad op orde te brengen. Hiermee wordt het geschikt gemaakt voor de Omgevingswet en helpt het de huidige dienstverlening tot 2024 en tijdens de transitiefase te verbeteren.

De kwaliteit van de planvoorraad is van belang, omdat;

- een aanzienlijk deel van de huidige planvoorraad bestemmingsplannen en exploitatieplannen onderdeel wordt van het tijdelijk Omgevingsplan van rechtswege;
- vanaf 2024 geen nieuwe planprocedures meer gestart kunnen worden via de huidige standaarden. Het op orde brengen moet dus voor 2024 gebeuren, daarna is die weg praktisch afgesloten;
- een 'schone' planvoorraad de gebruiksvriendelijkheid van het vinden en doorzoeken van huidige plannen in het DSO verhoogd;
- een 'schone' planvoorraad creëert een goede uitgangspositie voor het maken van het eigenlijke Omgevingsplan. De onderliggende gegevens (bijvoorbeeld planobjecten en achterliggende gegevens) zijn dan al beschikbaar;
- last but not least verbetert een betere gegevenskwaliteit ook de huidige dienstverlening, aan de balie en via www.ruimtelijkeplannen.nl.

Op basis van de Handreiking 'Data op orde' van Geonovum zijn de Weerter planvoorraad bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen (uitgebreid) opgeschoond⁵. Dit houdt onder andere in: gecheckt op aanwezigheid van het plan in het 'manifest', gecheckt op dossier- en planstatus (juiste versie plan: ontwerp / vastgesteld / onherroepelijk), gecheckt op correcte koppeling tussen moederplan en afwijkingsbesluiten, gecheckt op planrelaties (bijvoorbeeld relatie bestemmingsplan en later verleende omgevingsvergunning voor afwijking), enz.

In Weert zijn geen locaties waar nog een analoog bestemmingsplan geldt.

3.2.2 Opstellen basisregelset

In 2022 is gestart met het omvormen van de huidige ruimtelijke regels (bestemmingsplannen en exploitatieplannen) naar een zoveel mogelijk beleidsneutrale basisregelset voor Weert. In de periode tussen 2008 en 2013 zijn alle beheersmatige bestemmingsplannen op buurtniveau

⁵ <https://www.geonovum.nl/uploads/documents/20180925%20Handreiking%20Data%20Op%20Orde%20-%20Overzicht%202011%20o.pdf>

geactualiseerd. Dit had te maken met de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) waarbij de verplichting ontstond om binnen 5 jaar na inwerkingtreding van de Wro (uiterlijk 1 juli 2013) bestemmingsplannen 'digitaal' te maken. Deze actualisering heeft geleid tot een grondgebieddekkende set van bestemmingsplannen, gebaseerd op de gemeentelijke standaarden. In de periode daarna is een verdere slag gemaakt naar opschaling van de bestemmingsplannen naar de eerdergenoemde 5 gebieden (buitengebied, bedrijventerreinen, kernen, woonwijken en binnenstad) en er zijn vele postzegel-bestemmingsplannen vastgesteld. Deze postzegel-bestemmingsplannen zijn grotendeels conform de gemeentelijke standaarden opgesteld.

De basisregelset kan dan in de loop van 2024, wanneer deze gereed is, ook dienen om projectmatige en thematische ontwikkelingen te kunnen faciliteren met een (deel) Omgevingsplan, mocht dit noodzakelijk zijn, bijvoorbeeld als er regels in het (tijdelijk) Omgevingsplan moeten vervallen of wijzigen. Voor dergelijke projecten kan namelijk ook voor de weg van de omgevingsvergunning (buitenplanse omgevingsplanactiviteit, ook wel BOPA) gekozen worden. Voor de voor- en nadelen van deze twee opties wordt verwezen naar de Factsheet 'Behandelen van initiatieven gedurende de overgangsfase' van de VNG (zie bijlage).

De basisregelset is een voorbeeldstructuur voor de juridische regels in het Omgevingsplan. Deze structuur laat zien op welke wijze het Omgevingsplan voor Weert wordt opgebouwd. De huidige ruimtelijke regels in bestemmingsplannen vormen daarbij in eerste instantie het uitgangspunt. Deze vormen de input voor de omvorming naar de structuur van een Omgevingsplan. Deze basisregelset wordt nog niet toegepast op een gebied of als formeel Omgevingsplan in procedure gebracht, maar vormt het werkdocument voor het verder uitbouwen, verrijken en integreren met de andere sporen. De basis-regelset moet voldoen aan de instructieregels van het Rijk (Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)) en van de provincie (provinciale omgevingsverordening).

Vanaf 2024 wordt per gebied en/of thema verder invulling gegeven aan de voorbereidingen om te komen tot het Omgevingsplan. Er zal dus sprake zijn van een combinatie van gebiedsgerichte voorbereiding van bestaande gebieden, gebiedsgerichte ontwikkelingslocaties en themagerichte voorbereiding.

Bij de gebiedsgerichte voorbereiding van bestaande gebieden is het logisch om naast de gebiedsprofielen ook aan te sluiten bij de plangrenzen van de huidige bestemmingsplannen, om zo de transitie zo overzichtelijk mogelijk te houden. Bij voorkeur wordt gestart met de gebiedsprofielen waar de focus meer op behoud en beheer ligt, en zo verder naar de gebiedsprofielen met meer dynamiek en nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Vooral gebieden, waar een ontwikkeling voorzien is, vragen meestal om maatwerk, terwijl eerst de basis gebouwd moet worden. Bij het verder 'verrijken' van de basisregelset wordt aansluiting gezocht bij de gebiedsindeling van de Omgevingsvisie Weert:

1. Buitengebied
2. Bedrijventerreinen
3. Kernen
4. Woonwijken
5. Binnenstad

Voor de bepaling van de prioriteit van de aanpak van verschillende gebieden is leidend of een beleidsactualisatie rondom een leidend principe actueel of urgent is, en/of de mate van afwijking van de regels in het tijdelijk Omgevingsplan ten opzichte van de doelen en principes van de Omgevingsvisie. De datum van de vaststelling van het bestemmingsplan, dat is opgegaan in het tijdelijke Omgevingsplan kan daarbij een indicatie geven. In het onderstaande een overzicht van de bestemmingsplannen en de exploitatieplannen, de datum van vaststelling en het van toepassing zijnde gebied conform de gebiedsindeling.

Bestemmingsplan	Vastgesteld	Gebied
Buitengebied 2011	26-06-2013	buitengebied
Molenweg 17	25-09-2013	buitengebied
Dijkerpeelweg 14	11-12-2013	buitengebied
Waterskibaan De IJzeren Man te Weert	11-12-2013	buitengebied
Molenweg 23 Stramproy	12-02-2014	buitengebied
Diesterbaan ongenummerd	11-09-2014	buitengebied
Heugterbroekdijk 41	28-01-2015	buitengebied
Wijffelterbroekdijk 65	25-02-2015	buitengebied
Rakerstraat ongenummerd	27-05-2015	buitengebied
Maaseikerweg 280	08-07-2015	buitengebied
Buitengebied 2011, 1 ^e herziening	27-05-2015	buitengebied
Keenterstraat 22 en Dijkerakkerweg 2	08-07-2015	buitengebied
Roermondseweg 203	03-11-2015	buitengebied
Keenterstraat 8	27-01-2016	buitengebied
2e gedeeltelijke wijziging van het bestemmingsplan Buitengebied 2011, Wijffelterbroekdijk 39	23-02-2016	buitengebied
Kruispeelweg 17	24-02-2016	buitengebied
Lochtstraat 7 – Kapelstraat 15	20-07-2016	buitengebied
Pruiskesweg 14	29-09-2016	buitengebied
Diesterbaan 4a en 4b	21-06-2017	buitengebied
Industrieterrein Budel Dorplein, geluidzone Weert	13-12-2017	buitengebied
Tuurkesweg 7B en 9	20-09-2017	buitengebied
Boeketweg 26	28-02-2018	buitengebied
Pylsstraatje 2A	27-03-2018	buitengebied
Laarderweg 84	30-05-2018	buitengebied
Bocholterweg - Bergsheesteg	26-06-2018	buitengebied/kernen
Tuurkesweg-Vloedmolenweg	26-09-2018	buitengebied
Windpark Weert	09-10-2018	buitengebied
Natuurontwikkeling Lozerweg	06-02-2019	buitengebied
Bergerothweg 81A en 81B	13-03-2019	buitengebied
Grotesteeg 9a	03-07-2019	buitengebied
4e gedeeltelijke wijziging van het bestemmingsplan Buitengebied 2011, Pelmersheideweg 18	24-09-2019	buitengebied
Gebleektesteeg 3 – Tungeler Dorpsstraat ongen.	25-09-2019	buitengebied
Diesterbaan 6	13-11-2019	buitengebied
Vensteeg 1	18-12-2019	buitengebied
Diesterbaan 49	05-02-2020	buitengebied
5e gedeeltelijke wijziging van het bestemmingsplan Buitengebied 2011, Princenweg 48	30-06-2020	buitengebied
Geuzendijk 17	05-11-2020	buitengebied

Bestemmingsplan	Vastgesteld	Gebied
Truyenhoekweg 7 en 11	23-09-2020	buitengebied
Heugterbroekdijk 47	15-12-2020	buitengebied
De Horst 2A	05-11-2020	buitengebied
Dijkerstraat 40-42	15-12-2020	buitengebied
Rietstraat 31	02-06-2021	buitengebied
Wijffelterbroekdijk – Omlegging De Raam	13-07-2021	buitengebied
Molenweg 16a en Molenbroek 17	06-10-2021	buitengebied
Frans Strouxstraat 77-77A	06-10-2021	buitengebied
Pylsstraatje 2b	06-10-2021	buitengebied
Ittervoorterweg 76	06-10-2021	buitengebied
Rakerstraat 8A	15-12-2021	buitengebied
Rietstraat 25	18-05-2022	buitengebied
Rietbroek 4	18-05-2022	buitengebied
Vrakerstraat 78	05-10-2022	buitengebied
Koekoeksweg 6A-7	05-10-2022	buitengebied
Hoogbeemdenweg 4	05-10-2022	buitengebied
Dijkerstraat 75	05-10-2022	buitengebied
Grotesteeg 8A en 29	15-02-2023	buitengebied
1 ^e Schoorbaan	in voorbereiding	buitengebied
Ringbaan Zuid 27	16-11-2022	buitengebied
Centrale Zandwinning Weert	in procedure	buitengebied
Natuurbegraafplaats Weerterland	in voorbereiding	buitengebied
Roermondseweg 156	15-02-2023	buitengebied
Bieskampweg 22	15-02-2023	buitengebied
IJzerenmanweg 4	15-02-2023	buitengebied
Vlootkant 1 en 3	12-07-2023	buitengebied
Sint Sebastiaanskapelstraat 7	15-02-2023	buitengebied
Peelheideweg 6	in procedure	buitengebied
Voorhoeveweg 2-4	in procedure	buitengebied
Kemperveldweg 3	in procedure	buitengebied
Stienestraat 65	in voorbereiding	buitengebied
Werkmansweg 155	in voorbereiding	buitengebied
Eindhovenseweg 103	in voorbereiding	buitengebied
Maaseikerweg 182	in voorbereiding	buitengebied
Mastenbroekweg 34	in voorbereiding	buitengebied
Tweede partiële herziening bestemmingsplan Buitengebied 2011	in voorbereiding	buitengebied
De Achterste Singel ong.	In voorbereiding	buitengebied
Keenterstraat 2	In voorbereiding	buitengebied

Bestemmingsplan	Vastgesteld	Gebied
2 ^e vaststelling Industrierrein Leuken-Noord	22-05-2012	bedrijventerreinen
Kampershoek-Noord 2010	06-07-2011	bedrijventerreinen
Bedrijventerreinen 2013	26-06-2013	bedrijventerreinen
Kampershoek-Noord 2010, 1 ^e partiële herziening	26-06-2013	bedrijventerreinen
Roermondseweg 130	09-07-2014	bedrijventerreinen
Roermondseweg 98-100	11-09-2014	bedrijventerreinen
Kazernelaan 128	25-03-2015	bedrijventerreinen

Bestemmingsplan	Vastgesteld	Gebied
Singelvenweg 1	29-09-2016	bedrijventerreinen
Truyenhoekweg 8	21-06-2017	bedrijventerreinen
Kampershoek-Noord 2010, 2 ^e partiële herziening	20-09-2017	bedrijventerreinen
Exploitatieplan Kampershoek-Noord 2010, 1 ^e herziening	20-09-2017	bedrijventerreinen
Kampershoek-Noord 2010, 3 ^e partiële herziening	30-05-2018	bedrijventerreinen
Exploitatieplan Kampershoek-Noord 2010, 2 ^e herziening	30-05-2018	bedrijventerreinen
Bergerothweg 58A	28-06-2018	bedrijventerreinen
Kampershoek-Noord 2010, 4 ^e partiële herziening	10-03-2021	bedrijventerreinen
Exploitatieplan Kampershoek-Noord 2010, 3 ^e herziening	10-03-2021	bedrijventerreinen
Leukerstraat 47 en 73	06-02-2019	bedrijventerreinen
Industriekade 32-34 en 35	05-06-2019	bedrijventerreinen
Leukerstraat 39, 41 en 43	09-02-2022	bedrijventerreinen
Roermondseweg 77A-79	18-05-2022	bedrijventerreinen
Leukerstraat 15 en 17	05-10-2022	bedrijventerreinen
Kampershoek-Noord 2010, 5 ^e herziening	in voorbereiding	bedrijventerreinen
Exploitatieplan Kampershoek-Noord 2010, 4 ^e herziening	in voorbereiding	bedrijventerreinen

Bestemmingsplan	Vastgesteld	Gebied
Altweerderheide, Laar, Stramproy, Swartbroek en Tungelroy	28-08-2018	kernen
Bocholterweg - Bergsheisteeg	26-06-2018	kernen/buitengebied
Burgemeester Smeijersweg Stramproy	23-09-2020	kernen
Kapelheuvelstraat	23-09-2020	kernen
Mgr. Nolensstraat 5-5a	02-06-2021	kernen
Lambroek	02-06-2021	kernen
Kraanweg-Herenvennenweg	13-07-2021	kernen/woongebieden
Walestraat, Stramproy	13-07-2021	kernen
Veldstraat 73 Stramproy	18-05-2022	kernen
Bergsheisteeg	25-01-2023	kernen
Bocholterweg 136	in voorbereiding	kernen

Bestemmingsplan	Vastgesteld	Gebied
Diesterbaan 31	03-07-2019	woongebieden
Woongebieden 2019	11-03-2020	woongebieden
Laarveld 2020	08-07-2020	woongebieden
Exploitatieplan Laarveld 2009, 2 ^e herziening	08-07-2020	woongebieden
IJzerenmanweg 5B	13-07-2021	woongebieden
Friezenstraat	13-07-2021	woongebieden
Kraanweg-Herenvennenweg	13-07-2021	woongebieden/kernen
Kruisstraat 3 – Kerkstraat ongen.	13-07-2021	woongebieden
Pinksterbloemstraat	09-02-2022	woongebieden
Roermondseweg 13-15	13-12-2021	woongebieden
Doolhofstraat 45	18-05-2022	woongebieden
Laarderweg 41	09-02-2022	woongebieden
J.W. Frisolaan	05-10-2022	woongebieden
Zevensprong	16-11-2022	woongebieden
Laarveld fase 4	07-06-2023	woongebieden

Bestemmingsplan	Vastgesteld	Gebied
Exploitatieplan Laarveld 2009, 3 ^e herziening	07-06-2023	woongebieden
Tromplaan-Leukerstraat	12-07-2023	woongebieden/buitengebied
Roermondseweg 135	in voorbereiding	woongebieden
Oud Boshoven 4	07-06-2023	woongebieden
Beemdenstraat 36	07-06-2023	woongebieden
Achtkantmolen	in voorbereiding	woongebieden
Poorterhof	in voorbereiding	woongebieden
Scheepsbouwkade 5	in voorbereiding	woongebieden
Tromplaan ongenr.	in voorbereiding	woongebieden

Bestemmingsplan	Vastgesteld	Gebied
Binnenstad 2017	26-09-2018	binnenstad
Emmasingel 37	26-09-2018	binnenstad
Hegstraat 36-Oelemarkt 11	13-11-2019	binnenstad
Begijnenhofstraat 11a en 13	08-07-2020	binnenstad
Beekpoort-Nazarethsteeg	10-03-2021	binnenstad
Stadspark	02-06-2021	binnenstad
Binnenstad 2017, eerste partiële herziening	in voorbereiding	binnenstad

In de bestemmingsplannen gesloten omissies dienen te worden verwerkt in het Omgevingsplan Weert. Daarnaast dienen 59 Omgevingsvergunningen (uitgebreid) verwerkt te worden in het Omgevingsplan. Er zijn in de periode 1-1-2012 tot 3-8-2022 in totaal 1.101 omgevingsvergunningen verleend met een kruimelafwijking, waarvan nagegaan dient te worden in hoeverre deze omgevingsvergunningen consequenties hebben voor het Omgevingsplan en indien dit het geval is dienen ze daarin verwerkt te worden. Verder lopen er nog ontwikkelingen waarvan nog geen concept bestemmingsplan is ontvangen en worden regelmatig principeverzoeken voor nieuwe ontwikkelingen ingediend. De lijst wordt dus steeds langer.

Het lijkt efficiënt om bestemmingsplannen die onder één gebied vallen, zoveel mogelijk in samenhang met elkaar te bekijken. Binnen een gebied zijn de uitgangspunten van de bestemmingsplannen eenduidig, maar deze verschillen echter tussen de gebieden. Verder wisselt de dynamiek tussen de gebieden. Op basis van bovenstaand overzicht zou een start kunnen worden gemaakt met een gebiedsgerichte aanpak voor het gebied 'woongebieden' of 'kernen' dan wel een deel van een van deze gebieden, bijvoorbeeld één wijk of één kern.

Bij het opstellen van de basis-regelset aan de hand van de Omgevingsvisie Weert dient ook rekening te worden gehouden met de relatie met de omgevingsprogramma's. Hoewel de vaststelling van de Omgevingsvisie is voorzien in 2024, is het mogelijk dat gedurende het traject om te komen tot een Omgevingsplan er aanleiding is om te komen tot bijstelling van prioriteiten of van begrenzingen van de gebieden voor dit spoor.

Voor plangebieden waarvoor een op ontwikkeling gericht bestemmingsplan is opgesteld en die nog niet zijn afgebouwd, en waar eventueel een exploitatieplan van toepassing is wordt de lijn gehanteerd dat deze pas worden omgevormd naar een (deel) omgevingsplan, nadat de voorziene ontwikkeling afgerond is (en afrekening van het exploitatieplan heeft plaatsgevonden). Het gaat dan in ieder geval om Kampershoek-Noord en Laarveld.

Nieuwe gebiedsontwikkelingen passend binnen de Omgevingsvisie kunnen als deze zich aandienen vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gefaciliteerd door middel van een

Buitenplanse omgevingsplanactiviteit of door een (deel)omgevingsplan. Bij iedere nieuwe gebiedsontwikkeling is de op dat moment 'geldende' basis-regelset het uitgangspunt en wordt waar nodig op onderdelen verder aangevuld. Dit kan in deze fase dus nog geregeld leiden tot een zoektocht om voor die ontwikkeling de verschillende sporen (ruimtelijke regels, bruidsschatregels en regels in verordeningen) op elkaar af te stemmen. Keuzes die gemaakt worden voor de gebiedsontwikkelingen dienen ook in een gemeentebrede context geplaatst te kunnen worden.

Voor de themagerichte actualisering geldt dat tijdens de transitiefase naar het Omgevingsplan beleid in ontwikkeling blijft. Sterker nog, door de Omgevingswet zal veel van het huidige beleid evaluatie en wellicht aanpassing behoeven. Deze beleidsontwikkeling wordt integraal in het transitietraject opgenomen. Ook beleidsmatig gaan we een breed transitieproces in om sectoraal beleid (nota's, plannen, verordeningen en meer) te vertalen naar één van de drie kerninstrumenten onder de Omgevingswet: visie, programma en/of plan. Dat willen we in dialoog met de betreffende beleidsdisciplines doen. Voorstel is om dit gefaseerd te doen en te beginnen met die onderwerpen die 1) actualisatie behoeven gezien urgentie/actualiteit, 2) een natuurlijk actualisatiemoment bereiken of 3) er een wettelijke vereiste is om een onderwerp op juiste wijze in het Omgevingsplan te verankeren. Bij nieuw thematisch beleid moet steeds de vraag gesteld worden: wat hoort thuis in de visie (doelen en kaders), in een programma (uitvoering) of in het plan (regels)? Wat wordt in de Omgevingsvisie meegenomen? Het proces van opstellen van omgevingsprogramma's kan in 2024 starten. Deze trajecten verlopen als volgt:

De in 2024 vast te stellen Omgevingsvisie Weert heeft de juridische status van een structuurvisie en dient daarmee conform de Omgevingswet de vorm van een juridische Omgevingsvisie te hebben. In de vast te stellen Omgevingsvisie Weert dient met de volgende vier pijlers rekening te worden gehouden:

1. In de Omgevingsvisie worden de onderwerpen meegenomen die vóór 1 januari 2024 zijn opgeleverd in aparte beleidsnota's, die inhoudelijk strategisch-tactisch van groot belang zijn voor de fysieke leefomgeving van Weert, zoals bijvoorbeeld de Regionale Energiestrategie (RES), de Warmtevisie en de Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2022 tot en met 2025. Voor de uitwerking van deze nota's vormt de Omgevingsvisie Weert een inhoudelijk vertrekpunt. Deze beleidsnota's worden als deelproducten integraal vertaald en verankerd in de Omgevingsvisie.
2. De actualisatie van de Visie op het Stadshart en aanpassingen in het Economisch beleid worden ook in de Omgevingsvisie meegenomen. Gelijktijdig vormt de Omgevingsvisie Weert een majeure bouwsteen en integraal onderdeel van deze visies.
3. Ten derde wordt de Omgevingsvisie Weert op onderdelen verder uitgewerkt om te voldoen aan de eisen en de geest van de Omgevingswet, waaronder het benoemen van aandachtsgebieden op het gebied van verstoring (lucht, geluid), voor zover van toepassing.
4. Ten vierde is een planMER uitgevoerd als onderdeel van het besluitvormingsproces. Een planMER is een milieueffectrapportage. Dit is het Omgevingseffectrapport (OER) en hierin zijn niet alleen de milieueffecten maar ook de fysieke, economische en sociale omgevingseffecten in beeld gebracht.

Voor wat betreft de omgevingsprogramma's wordt in de loop van 2023 een procesvoorstel opgeleverd, wat bestaat uit invulling van de volgende stappen:

In de fase voor invoeringsdatum Omgevingswet:

- vaststellen van criteria en categorieën voor het vormgeven van omgevingsprogramma's, hiertoe zijn in de Omgevingsvisie Weert voorstellen opgenomen;

- vaststellen dat de gemeente Weert vanaf de invoeringsdatum start met enkele onverplichte (vrijwillige) omgevingsprogramma's, hiertoe zijn in de Omgevingsvisie Weert voorstellen opgenomen;
- het verplichte actieplan geluid, conform de vastgestelde criteria is naar het er uit ziet voor Weert niet nodig;
- de verplichting tot het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma per 1 januari 2026. Tot die tijd behouden de huidige beleidsstukken hun werking;
- daarbij worden de eerste omgevingsprogramma's tevens als leertrajecten georganiseerd, om zo te leren over het instrument 'omgevingsprogramma' en deze door te vertalen naar mogelijke nieuwe programma's;
- vaststellen dat de gemeente Weert vanaf de invoeringsdatum werkt aan een 'groeiproces', dat gericht is op het vertalen van alle (beleids)nota's en actieplannen uit het fysieke domein naar (een van) de kerninstrumenten van de Omgevingswet.

In de fase na de invoeringsdatum:

- organiseren van het 'groeiproces', met aandacht voor de gefaseerde 'vulling' van omgevingsprogramma's op basis van criteria en categorieën;
- daarbij aansluiten bij 'natuurlijke' actualisatiemomenten van diverse sectorale – en gebiedsnota's, waarbij het overzicht van beleidsnota's de startpositie vormt;
- daarbij niet alleen te richten op het vormgeven van omgevingsprogramma's, maar integraal en in samenhang te zoeken naar de vertaalslag van deze nota's naar (één van de) kerninstrumenten, om zo de onderlinge samenhang tussen verschillende instrumenten te borgen. Daarmee levert dit 'groeiproces' niet alleen input voor nieuwe omgevingsprogramma's, maar ook voor de Omgevingsvisie en ontwikkeling van het Omgevingsplan;
- in de Omgevingsvisie (voor 1 januari 2024) een bewuste keuze maken over het wel of niet willen werken met omgevingswaarden en zo ja, voor welke beleidsonderwerpen dan. In de Omgevingsvisie Weert is aangegeven dat aan de rijksomgevingswaarden wordt voldaan. Er wordt niet met omgevingswaarden voor de gemeente gewerkt.
- De continue beleidsontwikkeling kan zoals gesteld ook vragen om borging in of aanpassing van het Omgevingsplan, ook de (door)ontwikkeling van de Omgevingsvisie en de Omgevingsprogramma's kunnen hier om vragen. Zo ja, dan worden deze aanpassingen gedurende de transitiefase thematisch toegevoegd aan de basis-regelset of gewijzigd daar waar het 'echte Omgevingsplan' al is vastgesteld. Steeds zal hierbij de geschetste regelpiramide als leidraad gelden: is de regel nog nodig, actueel en in de geest van de Omgevingswet. Voor de gebieden waar deze aanpassing ook dient te gelden maar het tijdelijk Omgevingsplan nog in opbouw is, wordt onderzocht of en hoe hieraan alvast 'analoog' kan worden omgegaan.

De aanpak in de fase tussen 2024 en 2029 is, zoals blijkt uit het bovenstaande nog van zeer veel variabelen afhankelijk. De gebieds- en themagerichte aanpak voor de derde fase wordt verder uitgewerkt in de loop van 2024 en zal worden meegenomen in de actualisering van dit plan van aanpak, naar verwachting zal dit in de loop van 2024 plaatsvinden.

3.3 Bruidsschat

Onder de Omgevingswet verhuizen veel regels van het Rijk naar gemeenten. Het Rijk zorgt er met het Invoeringsbesluit voor dat deze regels automatisch in het Omgevingsplan komen. Dit heet ook wel de 'bruidsschat'. Dit is beleidsneutraal of beleidsarm gedaan: de essentie van de regels is ongewijzigd. De bruidsschat is aangepast aan de terminologie van de Omgevingswet, maar voldoet

nog niet aan álle eisen van de Omgevingswet. Bovendien is het lokale maatwerk nog niet vormgegeven. We moeten dus met de bruidsschat aan de slag.

De bruidsschat bestaat uit regels die ruwweg kunnen worden ingedeeld in drie thema's:

1. Activiteiten met betrekking tot bouwen, open erven en terreinen (Afdeling 22.2).
2. Milieubelastende activiteiten (Afdeling 22.3).
3. Overige activiteiten (Afdeling 22.5).

De activiteiten met betrekking tot bouwen, open erven en terreinen, zijn:

- Het verrichten van bouw- en sloopwerkzaamheden.
- Bouwen en in stand houden van bouwwerken, open erven en terreinen.
- Gebruik van bouwwerken.
- Vergunningplichten met betrekking tot het bovenstaande.
- Cultureel erfgoed.

De milieubelastende activiteiten zijn:

- Energiebesparing.
- Zwerfafval.
- Geluid.
- Trillingen.
- Geur.
- Afvalwaterbeheer.
- Lozen van afvalwater.
- Lozen bij telen, kweken, spoelen of sorteren van gewassen.
- Lozen bij maken van betonmortel.
- Uitwassen van beton.
- Recreatieve visvijvers.
- Ontwikkelen en afdrukken van fotografisch materiaal.
- Wassen van motorvoertuigen.
- Niet-industriële voedselbereiding.
- Voedingsmiddelenindustrie voor wat betreft geur.
- Slachten van dieren.
- Opwekken van elektriciteit met een windturbine.
- In werking hebben van een acculader.
- Bieden van parkeergelegenheid in een parkeergarage.
- Traditioneel schieten.
- Bieden van gelegenheid voor het beoefenen van sport in de buitenlucht.
- Opslaan van vaste mest.
- Opslaan van kuilvoer en vaste bijvoedermiddelen.
- Het fokken, houden of trainen van landbouwhuisdieren, andere zoogdieren en vogels.

De overige activiteiten zijn:

- Aanvraagvereisten voor het aanvragen van een omgevingsvergunning.
 - Uitvoeren van een werk, niet zijnde bouwwerk, of werkzaamheid.
 - Slopen van een bouwwerk.
 - Afwijken van de regels van het tijdelijk deel van dit Omgevingsplan (gebruik van locatie of bouwwerk).

- Aanwijzen/voorbeschermen gemeentelijk monument en aanvraagvereisten omgevingsvergunning gemeentelijk monument.
 - Uitweg.
 - Alarminstallatie.
 - Vellen houtopstand.
 - Handelsreclame.
 - Opslaan roerende zaken.
- Voorschriften over archeologische monumentenzorg.
 - Uitvoeren van een werk, niet zijnde bouwwerk, of werkzaamheid.
 - Slopen van een bouwwerk.
 - Afwijken van de regels van het tijdelijk deel van dit Omgevingsplan (gebruik van locatie of bouwwerk).
 - Aanwijzen/voorbeschermen gemeentelijk monument en aanvraagvereisten omgevingsvergunning gemeentelijk monument.
 - Uitweg.
 - Alarminstallatie.
 - Vellen houtopstand.
 - Handelsreclame.
 - Opslaan roerende zaken.

Enkele delen van de bruidsschat zijn beoordeeld en aangepast op de Weerter situatie, de overige delen zijn/worden in 2023 verder geanalyseerd. Een afzonderlijke werkgroep bruidsschat is hiermee aan de slag. Uitgangspunt is dat bruidsschatkeuzes nog in 2023 worden voorgelegd aan de raad. Bij de bruidsschatregels zijn in het achterhoofd gehouden de volgende drie uitgangspunten:

- Schrap - waar er geen lokaal probleem is;
Regels over activiteiten die niet in de gemeente voorkomen, schrappen. Door specifieke zorgplichten in de bruidsschat is er altijd een vangnet voor gevallen waarin zo'n regel toch nodig blijkt.
- Stem af - op de specifieke situatie in het gebied;
De regels aanpassen aan de situatie in de gemeente: denk bijvoorbeeld aan de verplichting om aan te sluiten op de riolering, waarvoor nu een uitgebreide regel in de Bruidsschat (art. 22.12) staat, maar die in een Omgevingsplan veel eenvoudiger kan worden opgelost met het vastleggen van een regel en een werkingsgebied.
- Specificeer - als er specifieke wensen voor een gebied zijn: Denk bijvoorbeeld aan een bedrijventerrein waarbij de gemeente een uitgebreide set geluidsvoorschriften uit de bruidsschat vervangt door een voorschrift om in pandig te laden en te lossen.

De wijze van implementatie van de bruidsschat vanaf 2024 wordt nog bekeken. Bruidsschatregels mogen in tegenstelling tot de ruimtelijke regels (voorheen bestemmingsplannen) overigens wél geheel of gedeeltelijk voor een locatie vervallen of wijzigen. Het verdient aanbeveling om dit proces zo overzichtelijk mogelijk te houden. Binnen de thema's vindt een integrale check plaats met de andere twee sporen (ruimtelijk/ verordeningen), waarbij nogmaals wordt gecheckt: in hoeverre gaan we de regel aanpassen, blijft deze gehandhaafd of kan de regel simpelweg vervallen. De bruidsschat maakt direct onderdeel uit van het Omgevingsplan.

Het verordeningenspoor is hieraan volgend. Dit betekent in ieder geval dat de volgende thema's in deze fase moeten worden opgepakt (het betreft een groslijst, mogelijk zijn niet alle thema's van toepassing):

- Cultureel erfgoed, met als aandachtspunten:
 - Erfgoedverordening voor zover betrekking hebbend op de fysieke leefomgeving volledig integreren in Omgevingsplan.
 - Vangnetbepaling voor gemeentelijke monumenten opnemen specifieke zorgplicht.
 - Bepalen invoering meldplicht voor gemeentelijke monumenten.
 - Bepalen invoering meldplicht in pandige wijzigingen rijksmonumenten.
 - Cultuurhistorische attentiegebieden regeling.
 - Voorbescherming gemeentelijke monumenten.
 - Regels voor leegstand en gebruik opnemen.
 - Restauratierichtlijnen verankeren.
 - Regels cultuurhistorisch waardevol groen afstemmen op regels ecologie/landschap.
 - Bescherming waardevolle binnenterreinen.
 - PM

- Bouwen
 - Ruimtelijke bouwvergunningplicht: huidige bruidsschatregels over vergunning vrij bouwen afwegen en integreren in Omgevingsplan.
 - Integratie welstandsbeleid in Omgevingsplan.
 - PM

- Bodem
 - Onderzoekplicht opnemen in Omgevingsplan voor bodemonderzoek bij het bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie.
 - Verplichting om sanerende of andere beschermende maatregelen voor te schrijven in het Omgevingsplan voor de situaties waarin bepaalde bodemwaarden worden overschreden.
 - Hoe verhoudt de Weerter doelmatigheidstoets zoals vastgelegd in de bodemkwaliteitskaart zich met waarde toelaatbare kwaliteit van de bodem uit de bruidsschat?
 - PM

- Externe veiligheid
 - Aandachtsgebieden per risicoscenario en daarbij behorend beleid bepalen en opnemen in Omgevingsplan.
 - Aanwijzen voorschriftgebieden en eisen aan voorgeschreven maatregelen afstemmen met brandweer.
 - PM

- Geluid

- In het Omgevingsplan houdt de gemeente rekening met het geluid door activiteiten op geluidgevoelige gebouwen. Het gaat hierbij om het geluid van alle activiteiten samen. In de afweging betreft de gemeente de specifieke plaatselijke situatie en de (cumulatieve) gevolgen van activiteiten voor de gezondheid van haar burgers en het milieu. De gemeente heeft hierbij een grote beoordelingsvrijheid.
- In het Omgevingsplan kunnen standaardwaarden voor geluid worden opgenomen, gebaseerd op de algemene geluidnormen uit het Activiteitenbesluit. Daarnaast kan de gemeente kiezen voor afwijkende standaardwaarden die meer gebiedsgericht worden ingevuld. Hierbij kan worden gedacht aan intensieve functies langs hoogdynamische netwerken plannen en extensieve functies langs laagdynamische netwerken. Ook het autovrij houden van binnenpleinen en hofjes in de binnenstad om zo de gevels van geluidgevoelige bestemmingen aan de achterzijde geluidsluw te houden.
- Op basis van de instructieregels van paragraaf 5.1.4.2 Besluit kwaliteit leefomgeving bevat het Omgevingsplan regels die geluidgevoelige gebouwen beschermen tegen geluid door activiteiten. Het gaat om geluid van alle aan een locatie toe te delen activiteiten behalve het wonen. Ook moeten er regels worden opgenomen voor geluid van (spoor)wegen en industrieterreinen met geluidproductieplafonds. Het Omgevingsplan bevat regels voor activiteiten gericht op het voldoen aan de geluidproductieplafonds die als omgevingswaarden zijn vastgesteld voor een industrieterrein.
- Bruidsschatregels inzake geluid inrichtingen moeten worden beoordeeld, gewogen en overgenomen in het Omgevingsplan.
- PM

– Geur

- Voor een aantal activiteiten moet de gemeente geurregels opnemen in het Omgevingsplan. Hiervoor staan instructieregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit geldt voor rioolwaterzuiveringsinstallaties, het houden van landbouwhuisdieren en andere agrarische activiteiten.
- Voor andere geurveroorzakende activiteiten kan de gemeente zelf kiezen welke geurregels ze in het Omgevingsplan geurregels stelt. De locatiekeuze bepaalt welke regels moeten gelden. Voorbeelden zijn:
 - Voedingsmiddelenindustrie;
 - horeca-, recreatie- en detailhandelsactiviteiten;
 - dierenpensions, dierenasielen, dierenklinieken, hondenfokkers of -trainers, hobbymatig houden van dieren en maneges;
- Gemeentelijk beleid inzake geur actualiseren en omzetten in uitvoeringsregels voor het Omgevingsplan.
- PM

– Trillingen

- Er moet voldaan worden aan de instructieregels over trillingen. Deze instructieregels zijn gericht op de bescherming van de gezondheid en het milieu. Het toepassingsbereik van deze instructieregels is gekoppeld aan een combinatie van trillingsgevoelige gebouwen én aan op locatie toegelaten activiteiten.
- PM

- Lichthinder
 - In het Omgevingsplan is lichthinder een aspect dat meeweegt vanuit een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Een gemeente kan zelf bepalen of ze regels ter voorkoming van lichthinder wil stellen in het Omgevingsplan. Alleen voor kunstlicht in de tuinbouw bij kassen gelden rijksregels uit het Besluit activiteiten leefomgeving.
 - De Bruidsschat bevat specifieke regels voor lichthinder bij sportvelden (afkomstig uit huidige Activiteitenbesluit). Deze regels kan de gemeente in het Omgevingsplan aanpassen en afstemmen op de lokale omstandigheden.
 - PM

- Luchtkwaliteit
 - In het Omgevingsplan moeten worden voldaan aan de instructieregels om de luchtkwaliteit te beschermen.
 - In het Omgevingsplan kunnen maatwerkregels worden gesteld voor milieubelastende activiteiten. Ook voor andere activiteiten met luchtmissies kan de gemeente kiezen of ze daar in het Omgevingsplan regels voor wil stellen. Dit kunnen ook regels uit de bruidsschat zijn, bijvoorbeeld parkeergarages
 - Opnemen van aandachtsgebieden en mogelijke omgevingswaarden.
 - PM

- Water
 - Waterregels bruidsschat na beoordeling overnemen in Omgevingsplan
 - PM

- Duurzaamheid
 - Vertalen beleid energietransitie in Omgevingsplan.
 - Vertalen beleid klimaatadaptatie in Omgevingsplan.
 - Regels over energiebesparing uit de bruidsschat vertalen in Omgevingsplan.
 - PM

- Ecologie
 - APV (onderdeel kappen van bomen) opnemen in Omgevingsplan. Vooraf checken op actualiteit, toepasbaarheid, motief, relatie tot Wet natuurbescherming en check aanvraagvereisten in Bruidsschat.
 - Bepalen ‘Bebouwingscontour – kap’ en vastleggen in Omgevingsplan.
 - Bepalen ‘Bebouwingscontour – jacht’ en vastleggen in Omgevingsplan.
 - PM

- Grondeigendom

- Onderzoeken mogelijkheid vestiging voorkeursrecht op basis van Omgevingsplan in relatie tot nieuwe ‘functietoedeling’.
- Onderzoeken mogelijkheid onteigeningsgrondslag in relatie tot nieuwe systematiek Omgevingsplan.
- Onderzoeken mogelijkheid ‘versnelde verwezenlijking’ in relatie tot nieuwe systematiek Omgevingsplan.
- Bewustwording creëren van en onderzoeken naar hoe opnemen kostenverhaalregels in Omgevingsplan en de omgevingsvergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten.
- Financiële bijdragen aan ontwikkeling van gebied: keuze maken of en zo ja hoe opnemen in Omgevingsvisie en -plan

3.4 Verordeningen

Onze verordeningen (met betrekking tot de fysieke leefomgeving) dienen te worden geïnventariseerd en van alle regels uit onze verordeningen dient te worden bepaald:

- welke op termijn in het Omgevingsplan moeten worden opgenomen,
- welke uitdrukkelijk niet mogen worden opgenomen in het Omgevingsplan, en
- welke eventueel mee mogen worden genomen in het Omgevingsplan.

Het voornemen is om de bepalingen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving gebiedsgewijs te laten vervallen en op te nemen in het Omgevingsplan.

Van 2024 tot 2029 worden de verordeningen meegenomen in de gebiedsgewijze aanpak van de opbouw van het Omgevingsplan. Aan het einde van de transitieperiode zijn alle verordeningregels met betrekking tot de fysieke leefomgeving opgenomen in het Omgevingsplan en zijn de overblijvende verordeningregels logisch ondergebracht in een zo beperkt mogelijk aantal nieuwe verordeningen (bv. APV bevat alles van openbare orde en veiligheid, alle financiële bepalingen in een financiële verordening).

Hoewel het nu nog niet mogelijk is om op detailniveau een volgorde te bepalen welke verordening als eerste wordt opgenomen in het Omgevingsplan, is het op basis van de algehele transitie naar een Omgevingsplan wel mogelijk om logischerwijs een keuze te bepalen voor de eerste periode na inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Allereerst zullen de verordeningen die regels bevatten die gebaseerd zijn op (of een sterk verband houden met thema’s in) de bruidsschat geregeld worden in het Omgevingsplan. Dit om dubbele regelgeving rondom hetzelfde thema te voorkomen. Regels omtrent bouwen en het kappen van bomen zijn hiervan voorbeelden. Dit omvat tevens een groot deel van de activiteiten die betrekking hebben op zogenoemde topactiviteiten of veelgevraagde activiteiten.

De gebiedsgebonden verordeningen, die niet voor het hele grondgebied van de gemeente gelden maar een specifiek werkingsgebied hebben kunnen volgend op de gebiedsgerichte aanpak voor het vaststellen van het Omgevingsplan worden ingepast.

De gemeentebrede verordeningen zullen in principe gebiedsgewijs geïntegreerd worden in het Omgevingsplan. Dat betekent dat de verordeningen voor wat betreft hun ‘resterende’ werkingsgebied steeds opnieuw moeten worden bijgesteld.

Als een gemeentebrede verordening wordt opgenomen in een deel van het Omgevingsplan kan het zo zijn dat na het doorlopen van de ‘regelpiramide’ andere inzichten ontstaan over de regels of dat

er andere inhoudelijke wijzigingen vanwege de Omgevingswet nodig zijn. De ‘resterende’ verordening zou dan voor de rest van het grondgebied alvast kunnen ‘meekleuren’. Verordeningen mogen tijdens de transitieperiode nog in verordening-vorm gewijzigd worden. Voor het verwerken van de verordeningen wordt een afzonderlijke werkgroep opgestart.

3.5 Ontwikkelingen in de overgangsfase

Initiatiefnemers worden reeds geïnformeerd over de komst van de Omgevingswet en de gevolgen hiervan voor hun dossier. Tot 1 september 2023 worden initiatieven onder het oude recht in behandeling genomen (mits ontvankelijk). Als namelijk voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerp bestemmingsplan ter inzage is gelegd, geldt het overgangsrecht en blijft het oude recht van toepassing tot het bestemmingsplan van kracht is. Voor beroep tegen een bestemmingsplan geldt het oude recht, tot het bestemmingsplan onherroepelijk is.

Als de gemeente voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog geen ontwerp bestemmingsplan ter inzage heeft gelegd, dan is na de inwerkingtreding alleen de Omgevingswet van toepassing. Het ligt dan voor de hand om de aanvraag aan te merken als een aanvraag tot wijziging van het Omgevingsplan. Als dit problemen oplevert, dan kan de gemeente de aanvrager verzoeken om zijn aanvraag aan te passen.

Vanaf 2024 kan de gemeente op twee manieren meewerken aan initiatieven:

1. via een afwijking van het Omgevingsplan met een omgevingsvergunning voor een Omgevingsplanactiviteit (BOPA), bevoegdheid college of adviesrecht raad (afhankelijk van type ontwikkeling); of
2. via een wijziging van het Omgevingsplan, bevoegdheid raad, mogelijkheid tot delegatie aan college.

Aan beide opties worden inhoudelijk dezelfde eisen gesteld. Voor zowel een BOPA als een besluit tot wijziging van het Omgevingsplan geldt namelijk dat sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Daarnaast moet in beide gevallen worden voldaan aan de instructieregels van het Rijk (Besluit kwaliteit leefomgeving, Besluit bouwwerken leefomgeving) en de provinciale omgevingsverordening. Voor beide opties geldt tevens dat naarmate de inbreuk op de geldende (gebruiks)doelen groter is de motiverings- en onderzoekslasten navenant zullen toenemen

Voor ontwikkelingen zullen we in eerste instantie met een BOPA moeten werken. Zodra het casco omgevingsplan gereed is kunnen we sturen op een wijziging van het Omgevingsplan. Deze maken dan direct deel uit van het definitieve Omgevingsplan. Het verdient echter de aanbeveling om eerst ervaring op te doen met een beheerplan. Mogelijk wordt in de eerste periode na de invoering van de Omgevingswet gewerkt met TAM-IMRO-plannen. TAM-IMRO biedt gemeenten die direct na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een plan in procedure brengen (en dus niet onder het overgangsrecht vallen), een tijdelijk alternatief handelingsperspectief indien in hun situatie nog functionaliteit in de DSO-keten mist of niet goed werkt. TAM-IMRO kan gedurende één jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet gebruikt worden.

Verleende omgevingsvergunningen worden in de loop van de transitieperiode in het ruimtelijke spoor gebiedsgewijs meegenomen. Dit zorgt ervoor dat de opbouw van het echte Omgevingsplan zo min mogelijk in de weg loopt. In sommige gevallen zal echter een tussentijdse wijziging van het Omgevingsplan om een ontwikkeling mogelijk te maken onvermijdelijk zijn. Voor dergelijke gevallen

zal dus wel een wijziging van het Omgevingsplan doorgevoerd worden: in het ruimtelijk spoor dus. Er is dan sprake van een gebiedsgerichte ontwikkeling als bedoeld in het schema in paragraaf 3.1.

De structuur van het Omgevingsplan en uitgangspunten voor initiatieven worden vastgelegd in een Handboek Omgevingsplan.

3.6 Participatie

In het Omgevingsbesluit is aangegeven dat bij het vaststellen van een Omgevingsplan wordt aangegeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken en wat daarvan de resultaten zijn. De Omgevingswet legt de *vorm* van participatie echter niet vast. De gemeente is vrij om (bovenop de wettelijke procedurevereisten van Afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht) aanvullende participatiemomenten en –middelen in te zetten

De minimale variant volgt de wettelijke procedure: het ter inzage leggen van het Omgevingsplan en het toezenden van het plan aan de relevante bestuursorganen. Deze variant vinden wij passend bij de deelomgevingsplannen met een uitgesproken beleidsluw karakter. Nieuw beleid wordt in een dergelijk deelomgevingsplan immers niet opgenomen. Het (los van de wettelijke bepalingen) betrekken van samenleving en bestuur bij de inhoud van die deelomgevingsplannen heeft in dat opzicht geen meerwaarde.

Zoals het geval bij bestemmingsplannen geeft de gemeente in het Gemeenteblad (via de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen) kennis van het voornemen om een Omgevingsplan te wijzigen (artikel 3.12 Awb). In de kennisgeving staat onder andere hoe de gemeenteraad burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding gaat betrekken. Dit heet participatie (artikel 16.29 Omgevingswet en artikel 10.2, lid 1 Omgevingsbesluit).

Bij deelomgevingsplannen met nieuw beleid/beleidsambities ligt de situatie anders. Immers, op dat moment wordt concreet uitvoering gegeven aan de ambities. In dergelijke deelomgevingsplannen moet daarom veel meer ruimte zijn voor de inbreng van inwoners, stakeholders (bijv. buurt/wijkverenigingen, ondernemers, maatschappelijke organisaties en diverse instanties, waaronder de regiogemeenten, provincie, waterschap en de omgevingsdienst), de gemeenteraad en de interne ambtelijke organisatie.

Los hiervan is het bij ieder deelomgevingsplan wel wenselijk op gezette tijden informatie te verstrekken over het proces en de stand van zaken. De volgende interne en externe activiteiten worden daarin in ieder geval voorzien:

Intern

Het bestuur zal via mondelinge en schriftelijke berichtgeving op de hoogte worden gehouden. In ieder geval wordt het bestuur betrokken bij de harmonisatie en modernisatie van de regels.

De raadswerkgroep loopt actief mee in het proces.

Extern

Op de gemeentelijke website worden op gezette tijden updates geplaatst.

Het concept-deelomgevingsplan wordt besproken met de vaste overlegpartners zoals provincie, waterschap en diverse maatschappelijke organisaties.

In de Startnotitie die voor ieder deelomgevingsplan wordt opgesteld wordt telkens een concreet participatie- en communicatieplan opgesteld, waarin onderscheid zal worden gemaakt in interne en externe communicatie.

Factsheet

Behandelen van initiatieven tijdens de overgangsfase

Wijzigen of afwijken van het omgevingsplan?

I Inleiding

Na inwerkingtreding van de Omgevingswet staan er voor gemeenten twee routes open om initiatieven¹ – zoals woningbouwplannen – mogelijk te maken:

1. wijzigen van het omgevingsplan; of
2. afwijken van het omgevingsplan met een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit² (hierna: buitenplanse opa).

In deze factsheet worden de kenmerken van beide routes toegelicht. Aan de hand hiervan kunt u zelf een keuze maken voor een route. De aandacht richt zich op initiatieven die tijdens de overgangsfase worden ingediend. De overgangsfase is de periode tot in ieder geval 2029³, waarin gemeenten het omgevingsplan van rechtswege moet omzetten naar een permanent omgevingsplan. Daarnaast wordt aandacht besteed aan initiatieven die volgens het oude recht moeten worden afgerond, omdat deze voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn gestart.

Het is goed om te beseffen dat aan beide routes inhoudelijk dezelfde eisen worden gesteld. Voor zowel een besluit tot wijziging van het omgevingsplan als voor een buitenplanse opa geldt dat sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dit criterium is een overkoepelend criterium, net als het begrip 'een goede ruimtelijke ordening' zoals we dat kennen uit de Wet ruimtelijke ordening. Kort gezegd kan worden gesteld dat een evenwichtige toedeling van

- 1 De scope is beperkt tot veel voorkomende particuliere initiatieven op gemeentelijk niveau, zoals woningbouwplannen, de uitbreiding van een bedrijventerrein etc. Beleidsinitiatieven die een wijziging van het omgevingsplan met zich meebrengen worden niet behandeld in deze factsheet.
- 2 In deze factsheet staat de buitenplanse omgevingsplanactiviteit centraal. Ofwel een 'andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan'. Dit kan een activiteit zijn waarvoor het omgevingsplan geen regels bevat (en dus verboden is) of een activiteit die expliciet verboden is.
- 3 Momenteel wordt bezien of deze datum aanpassing behoeft, omdat de inwerkingtreding van de Omgevingswet met één jaar is uitgesteld tot 1-1-2022.

functies aan locaties is verbreed naar alle onderdelen van de fysieke leefomgeving⁴. Daarnaast moet voldaan worden aan de instructieregels van het Rijk (Besluit kwaliteit leefomgeving) en de provincie (omgevingsverordening). Voor beide routes geldt dat naarmate de inbreuk op de geldende (gebruiks)doelen groter is de motiverings- en onderzoekslasten navenant toenemen.

II Kenmerken wijzigen omgevingsplan versus afwijken omgevingsplan

In de onderstaande tabel zijn de belangrijkste inhoudelijke en procedurele kenmerken van beide routes opgenomen. Op basis hiervan kunt u een goede afweging maken of u een initiatief mogelijk wilt maken door het omgevingsplan te wijzigen of door hiervan af te wijken.

Kenmerk	Wijzigen omgevingsplan	Afwijken omgevingsplan
Bedoeld voor	<ul style="list-style-type: none"> Concrete initiatieven en plannen die nog uitwerking behoeven. Er kan een gedetailleerde of globale regeling worden opgesteld en alles wat daar tussen in zit. Initiatieven waarbij gelijktijdig een aanpassing van de lokale regelgeving nodig is ter voldoening aan instructieregels, beleid of om de uitvoerbaarheid te kunnen aantonen. Bijvoorbeeld afschalen van de gebruikruimte van omliggende bedrijven om woonbebouwing mogelijk te kunnen maken. 	Concrete projecten op basis van een uitgewerkt plan (Definitief Ontwerp), waarbij het niet nodig is om de regels van naastgelegen percelen aan te passen (bijvoorbeeld afschalen van een milieucategorie) of mogelijkheden in het omgevingsplan op de locatie te schrappen of de bestaande regels te wijzigen
Rechtskarakter	Algemene regels (= herhaalde toepassing mogelijk).	Beschikking (= eenmalige toestemming om activiteit uit te voeren).
Inhoudelijke vereisten	<ul style="list-style-type: none"> Evenwichtige toedeling van functies aan locaties (art. 2.4 Ow); Instructieregels (art. 2.22 / 2.24 Ow) en instructies (art. 2.33 / 2.34 Ow) van provincie en Rijk. 	<ul style="list-style-type: none"> Evenwichtige toedeling van functies aan locaties (art. 2.4 Ow); Instructieregels (art. 2.22 / 2.24 Ow) en instructies (art. 2.33 / 2.34 Ow) van provincie en Rijk.
Bevoegd gezag	<ul style="list-style-type: none"> Gemeenteraad; College van B&W als het initiatief valt onder een categorie waarvoor een delegatiebesluit is genomen. 	<ul style="list-style-type: none"> College van B&W; Adviesrecht in door gemeenteraad aangewezen gevallen (art 16.15a, onder b Ow (art 4.21 Ob), en 16.15b Ow).
Procedurele aspecten	De uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Awb is van toepassing (26 weken).	<p>De reguliere procedure is van toepassing (8 weken + eenmalig verlengen met 6 weken = 14 weken)⁵, tenzij</p> <ul style="list-style-type: none"> MER moet worden gemaakt (art. 16.50 Ow); Sprake is van een bij AMvB aangewezen geval (art. 16.65 lid 1 Ow); Op verzoek of met instemming aanvrager (art. 16.65 Ow lid 1); of Beslissing bevoegd gezag (art. 16.65 Ow lid 4) vanwege aanzienlijke gevolgen en mogelijke bedenkingen van belanghebbenden. <p>Als sprake is een van de genoemde gevallen wordt het besluit voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 Awb.</p>
Participatie	Bij de kennisgeving van het voornemen tot vaststellen van het omgevingsplan wordt aangegeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen worden betrokken bij de voorbereiding. Bij de vaststelling wordt aangegeven hoe deze partijen zijn betrokken en wat daarvan het resultaat is (art. 10.2 Ob).	<ul style="list-style-type: none"> Participatie als aanvraagvereiste. Bij de aanvraag wordt door de initiatiefnemer aangegeven of burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken. Als dit het geval is wordt ook aangegeven hoe deze partijen zijn betrokken en wat de resultaten zijn (art. 7.4 Or). De gemeenteraad kan buitenplanse omgevingsplanactiviteiten aanwijzen waarvoor participatie verplicht is. In dat geval moet de aanvrager een participatieproces vormgeven en aangegeven wat met de resultaten is gedaan (art. 16.55 lid 7 Ob).

4 In de literatuur is opgemerkt dat evenwichtig reguleren van activiteiten impliceert: "een locatiegerichte benadering waarbij de schaarse ruimte binnen de fysieke leefomgeving op een zo goed mogelijke wijze wordt verdeeld, ingericht en benut.", aldus F.A.G. Groothuise en H.J. de Vries, in 'Na 55 jaar (?) 'goede ruimtelijke ordening' naar 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties': oude wijn in nieuwe zakken?' in *Verwant met verband: Ruimte, Recht en Wetenschap, Vriendenbundel voor prof. mr. J. Struikma, Den Haag, IBR, 2019*.

5 Deze termijn wordt met 4 weken verlengd als instemming nodig is van een ander bestuursorgaan op grond van 16.16 Ow.

Kenmerk	Wijzigen omgevingsplan	Afwijken omgevingsplan
Inwerkingtreding	4 weken na bekendmaking (art. 16.78 Ow), tenzij in het omgevingsplan een later tijdstip is bepaald.	De dag na bekendmaking (art. 16.79 Ow).
Bezwaar- en beroepsmogelijkheden	<ul style="list-style-type: none"> Zienswijze door een ieder op ontwerpbesluit. Beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (beroep in eerste en enige aanleg). 	<p>Bezwaarfase en vervolgens beroep in twee instanties:</p> <ol style="list-style-type: none"> Bezwaar op besluit; Beroep bij de rechtbank; Hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. <p>Als het besluit wordt voorbereid met toepassing van afd. 3.4 Awb vervalt de eerste stap (bezwaar).</p>
Relatie met tijdelijk deel omgevingsplan	<p>Het tijdelijk deel wordt in beperkte mate aangepast.</p> <ol style="list-style-type: none"> afhankelijk van het type initiatief wordt in het permanente deel van het omgevingsplan een voorrangsregeling opgenomen (die de betreffende onderdelen van het omgevingsplan tijdelijk deel buiten toepassing verklaart), of vervalt het bestemmingsplan voor het gebied als geheel of gedeeltelijk (= pons). <p>Daarnaast kunnen regels uit de bruidsschat voor het gebied worden aangepast en worden overgezet naar het permanente deel van het omgevingsplan en kunnen regels uit verordeningen worden geïntegreerd.</p> <p>Er geldt géén verplichting om een volwaardig omgevingsplan voor de locatie (postzegel) te maken. Stap voor stap wordt toegewerkt naar het permanente omgevingsplan.</p>	<p>Tijdelijk deel blijft intact (het bestemmingsplan inclusief de bestaande mogelijkheden wordt gehandhaafd, omdat hier eenmalig van wordt afgeweken. Ook blijft de bruidsschat in zijn geheel in stand).</p>
Relatie met de standaarden (STOP/TPOD)	<p>Het te wijzigen deel van het omgevingsplan moet voldoen aan de standaarden (STOP/TPOD). In het wijzigingsbesluit wordt o.a. aangegeven welke bestemmingsplannen uit het tijdelijk deel geheel of gedeeltelijk komen te vervallen.</p> <p>Als een deelgebied uit een bestemmingsplan wordt geknipt wordt dit 'pons' genoemd. Alle bestemmingen, aanduidingen en regels voor het betreffende gebied komen dan te vervallen en worden niet meer getoond in de overbruggingsfunctie. Het ontwerpbesluit en het vaststellingsbesluit en geconsolideerde versie van het omgevingsplan worden in het DSO-lv gepubliceerd.</p>	<p>Net als in de huidige praktijk verloopt de kennisgeving van een aanvraag om een buitenplanse opa en een verleende buitenplanse opa via twee sporen:</p> <ol style="list-style-type: none"> Publicatie in het elektronisch gemeenteblad via DROP⁶; en Publicatie van de kennisgeving van een verleende buitenplanse opa in het DSO-lv (net als de huidige afwijkvergunning ex art. 2.12, eerste lid, onder 3). Dat gebeurt door het vaststellingsbesluit aan een contour (locatie/werkingsgebied) te koppelen. <p>Kennisgeving van het ontwerpbesluit (bij toepassing afd. 3.4 Awb) in het DSO-lv is niet verplicht.</p>

Route 1: wijzigen van het omgevingsplan

De keuze voor route 1 (wijzigen omgevingsplan) betekent dat u een nieuw stukje omgevingsplan opstelt dat het tijdelijke deel geheel of gedeeltelijk vervangt. U bent daarbij niet verplicht om het omgevingsplan voor de betreffende locatie (de postzegel) helemaal te vullen. Lokale verordeningen, maar ook de bruidsschat mag u met rust laten. Dit is prettig, omdat u voor de betreffende locatie anders erg veel keuzes zou moeten maken. Keuzes waarvoor u wellicht meer tijd nodig hebt, omdat deze ook gevolgen hebben voor de rest van (de inrichting) van het omgevingsplan. Wel geldt onverkort de resultaatverplichting uit art. 2.4 van de wet, namelijk dat het geheel aan regels dat voor een locatie geldt in ieder geval een evenwichtige toedeling van functies aan locaties tot gevolg moet hebben. Tevens moet voldaan worden aan de instructieregels van het Rijk (Besluit kwaliteit leefomgeving) en de provincie (omgevingsverordening). In de overgangsfase doet het daarbij niet ter zake waar de regels over activiteiten staan: in een lokale verordening, het permanente omgevingsplan of in het tijdelijk deel. Uiteraard heeft het vanuit het oogpunt van inzichtelijkheid en kenbaarheid wel de voorkeur dat regels zoveel mogelijk worden geïntegreerd in het permanente omgevingsplan.

6 DROP staat voor Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties.

Route 2: omgevingsplanactiviteit voor buitenplannen afwijken

Een belangrijk kenmerk van route 2 is dat u het tijdelijk deel van het omgevingsplan niet hoeft aan te passen. Dit neemt niet weg dat het tijdelijk deel inhoudelijk wel een belangrijke rol speelt. Zoals eerder vermeld geldt dat naarmate de afwijking van het tijdelijk deel – en daarmee van de (gebruiks)doelen die voor een locatie gelden – groter is, er zwaardere eisen worden gesteld aan de motivering. Ook is het waarschijnlijk dat de gemeenteraad in dat geval nauwer betrokken wil zijn bij de besluitvorming, bijvoorbeeld door het adviesrecht van toepassing te verklaren of door participatie verplicht te stellen. Ten slotte is het minder vanzelfsprekend dat besluitvorming in dergelijke gevallen met de reguliere procedure (8 weken) wordt voorbereid, maar dat in plaats hiervan afdeling 3.4 Awb van toepassing wordt verklaard (26 weken).

Beredeneerd kan worden dat er een moment komt waarop het systematisch (samenhang instrumenten) en juridisch gezien gewenst is om het spoor van een planwijziging te volgen. Dit geldt voor initiatieven die niet binnen de doelen en oogmerken van de oorspronkelijke regels passen en die beleidsmatig ook (nog) niet onderbouwd kunnen worden. Als voorbeeld kan gedacht worden aan de vaststelling van nieuwe geuremissiewaarden voor een individueel bedrijf. Het bedrijf kan hierdoor uitbreiden, maar toekomstige plannen voor de ontwikkeling van het gebied als gemengd woon-werkgebied worden hiermee doorkruist. In dergelijke gevallen is het gewenst dat de gemeenteraad een integrale afweging (en heroverweging) maakt en dus de route van een wijziging van het omgevingsplan wordt gevolgd. De beleidscyclus vereist ook dat het beleid wordt aangepast op de uitvoering en evaluatie daarvan. Een andere mogelijke optie is een buitenplanse opa met advies van de gemeenteraad, waarbij relevant is of een dergelijke afwijking binnen vijf jaar alsnog in het omgevingsplan ingepast kan worden. Gelet op bovenstaande is het belangrijk dat u nu al - samen met de gemeenteraad - over deze vraagstukken nadenkt. Meer informatie kunt u vinden in de factsheet 'Rol gemeenteraad bij afwijkingen van het omgevingsplan' en het VAR-preadvies 'Maatwerk in het bestuursrecht' (2020), pagina 158-172.

III Besluitonderdelen en technische aspecten

Het meest in het oog springende verschil tussen beide routes is dat een besluit tot wijziging van het omgevingsplan naast een 1) motivering vergezeld gaat van 2) regels, al dan niet in combinatie met een 3) artikelsgewijze toelichting.

Motivering

Net als onder het huidige recht bestaat de motivering uit de vaststellingsdocumenten (raadsvoorstel- en besluit voor route 1 en collegeadvies- en besluit/beschikking voor route 2, eventueel aangevuld met het advies van de gemeenteraad) en een onderbouwing. De onderbouwing kan bestaan uit de ingevulde [ontwerp vragen voor het omgevingsplan](#).

In het wijzigingsbesluit (route 1) wordt aangegeven welke nieuwe regels worden toegevoegd aan het (definitieve) omgevingsplan en welke regels uit het tijdelijk deel komen te vervallen. Vaak zal dat een combinatie zijn van het geheel of gedeeltelijk laten vervallen van een bestemmingsplan en regels uit de bruidsschat. Als regels uit de bruidsschat komen te vervallen of worden aangepast, leidt dat per definitie tot een aanpassing van het werkingsgebied. Daar waar regels zijn vervallen of aangepast, is de bruidsschat niet meer van toepassing (maar geldt alleen nog het permanente omgevingsplan). Anders dan bij de bruidsschat is het technisch niet mogelijk het tijdelijke omgevingsplan (waaronder het bestemmingsplan) op regelniveau aan te passen, bijvoorbeeld door een begrip te laten vervallen of een aanduiding weg te strepen. Het is technisch alleen mogelijk alle regels tegelijkertijd (hoofdstuk 1-4 van de planregels) te laten vervallen. Dit kan door van het plangebied een deel te laten vervallen voor een locatie (door er als het ware een hap uit te nemen); als het bestemmingsplan betrekking heeft op een groter gebied dan waarop het initiatief betrekking heeft. Dit wordt 'pons' genoemd. Valt het werkingsgebied van het initiatief en het bestemmingsplan samen dan vervalt het bestemmingsplan geheel en is het niet meer zichtbaar in de overbruggingsfunctie. Meer informatie hierover kan worden gevonden in paragraaf 6.4.28 van het Toepassingsprofiel omgevingsplan (versie 1.0). Thematische aanpassing is daarnaast mogelijk, in die zin dat in de regeling van de wijziging aan de hand van voorrangregels kan worden bepaald dat regels uit het tijdelijke omgevingsplan (waaronder het bestemmingsplan) worden aangevuld of gewijzigd, naar analogie zoals dat nu gebeurt met parapluherzieningen.⁷

De regels

Dit besluitonderdeel is alleen van toepassing op route 1 (wijzigen omgevingsplan). Het bestaat in ieder geval uit de regeltekst(en) en de daarbij behorende geografische informatieobjecten die de locaties vastleggen. Bij dit tweede deel kunnen

⁷ Zie bijvoorbeeld artikel 3 van de Parapluherziening Parkeernormen 2018 van de gemeente Sliedrecht of artikel 1.7 van het bestemmingsplan Winkeldiversiteit Centrum van de gemeente Amsterdam

bijlagen worden gevoegd. Zoals hiervoor al vermeld wordt in het besluit aangegeven welke regels uit het tijdelijk deel komen te vervallen of worden gewijzigd. In de context van een gebiedsontwikkeling ligt het voor de hand en kan het noodzakelijk zijn om ook met de bruidsschat aan de slag te gaan (regels selecteren, schrappen en/of aanpassen). Bijvoorbeeld door andere geluidwaarden toe te passen dan die worden genoemd in tabel 2.3.4.2a van de bruidsschat, omdat het gebiedsdoel is om een gemengd woon-werk gebied tot stand te brengen. Hier is het passend om meer geluid op de gevel van geluidgevoelige gebouwen toe te staan.

Artikelsgewijze toelichting

Ten slotte kunnen de regels worden voorzien van een artikelsgewijze toelichting (route 1). Dit is facultatief, maar wel aan te raden.

IV Overgangsrecht voor bestemmingsplannen en afwijkvergunningen

Initiatieven die voor inwerkingtreding van de Omgevingswet in gang zijn gezet mogen volgens het oude recht worden afgerond. Voor bestemmingsplannen geldt dat uiterlijk op de dag voor inwerkingtreding van de wet (31 december 2021) een ontwerpbestemmingsplan ter visie moet zijn gelegd (art. 4.6, tweede lid, Invoeringswet Omgevingswet). Voor vergunningen geldt dat het moment van aanvragen bepalend is of de procedure volgens het oude recht mag worden afgerond (art. 4.3 Invoeringswet Omgevingswet), een aanvraag die is ingediend voor of uiterlijk op 31 december 2021 wordt behandeld volgens het oude recht

Na inwerkingtreding van de Omgevingswet kunnen geen nieuwe wijzigings- of uitwerkingsplannen meer in procedure worden gebracht. Er kan alleen gebruik worden gemaakt van in het tijdelijk deel opgenomen wijzigingsbevoegdheden en uitwerkingsplichten door een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit aan te vragen. De gemeenteraad heeft in dat geval geen adviesrecht.

Samenvatting

- De keuze tussen wijzigen of afwijken van het omgevingsplan is sterk afhankelijk van de mate van concreetheid van een initiatief en/of de gewenste flexibiliteit. Afwijken van het omgevingsplan is voorbehouden aan concrete initiatieven (geen of weinig flexibiliteit mogelijk). Het omgevingsplan kan zowel worden ingezet bij concrete als nog nader uit te werken initiatieven waarbij het belangrijk is om flexibiliteit te bieden.
- De voorbereidingstijd van beide routes is vergelijkbaar. Met het oog op een 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties' moet het initiatief beleidsmatig worden onderbouwd en moeten doorgaans meerdere onderzoeken worden uitgevoerd op het vlak van natuur, milieu en gezondheid. Hierin verschillen beide routes niet van elkaar.
- De wettelijke besluitvormingsprocedure van een buitenplanse opa (8 weken) is korter dan die van een wijziging van het omgevingsplan (26 weken), maar bedacht moet worden dat de wet diverse uitzonderingen bevat als gevolg waarvan alsnog de uitgebreide procedure (26 weken) van toepassing kan zijn. Dit geldt bijvoorbeeld als een MER moet worden gemaakt of als er sprake is van een activiteit met aanzienlijke effecten voor de fysieke leefomgeving of als veel bezwaren worden verwacht. Juist bij het type initiatieven dat in deze factsheet centraal staat (gebiedsontwikkelingen) zal dit laatste vaak het geval zijn. Voor een buitenplanse opa geldt dat bezwaar nog mogelijk is en beroep in twee instanties (het kan dus langer duren voor het besluit onherroepelijk is), bij een wijziging van het omgevingsplan kan een zienswijze binnen de 26 weken termijn worden ingediend en is alleen beroep bij de Raad van State mogelijk.
- Voor beide routes geldt dat u zich – samen met de gemeenteraad – nu al kunt voorbereiden. Vragen die u kunt beantwoorden zijn (niet limitatief):
 - Hoe richt ik het definitieve omgevingsplan in en hoe bouw ik het op?
 - Op welke categorieën initiatieven is het adviesrecht van toepassing en/of is participatie verplicht (door de gemeenteraad te beantwoorden)?
 - Welke categorieën initiatieven worden voorbereid met de uitgebreide procedure (door college van B&W te beantwoorden)?
- Publieksparticipatie is op wetsniveau verplicht gesteld voor route 1 (wijzigen omgevingsplan). Het is de gemeenteraad die bepaalt of publieksparticipatie ook verplicht is als van het omgevingsplan wordt afgeweken. Het is afwachten hoe gemeenteraden hiermee omgaan.
- Het nieuwe stukje omgevingsplan moet voldoen aan de standaarden die zijn opgenomen in de STOP/TPOD. In het DSO-lv wordt de geconsolideerde versie van het omgevingsplan getoond, waarin de wijziging is verwerkt. Tevens worden in het DSO-lv zowel de kennisgeving van het ontwerpbesluit als het definitieve besluit gepubliceerd. Voor een buitenplanse opa geldt alleen de verplichting om de kennisgeving van een verleende vergunning in het DSO-lv te publiceren.

Bijlage 1: voorbeelden

De keuze voor route 1 of 2 is sterk afhankelijk van het type initiatief en de mate waarin van het tijdelijk deel (het bestemmingsplan) wordt afgeweken. Hieronder worden enkele voorbeelden uitgewerkt, met als rode lijn dat naarmate de inbreuk op de oorspronkelijke oogmerken en doelen van de regels groter is, er meer aanleiding is om het initiatief mogelijk te maken via een wijziging van het omgevingsplan.

Casus 1: Overschrijden bouwvlak

Een middelgroot aannemersbedrijf wil een nieuwe loods bouwen. Het initiatief is in strijd met het tijdelijk deel, omdat de loods gedeeltelijk buiten het bouwvlak is gesitueerd. Het bouwvlak biedt weliswaar ruimte voor nieuwe bebouwing, maar is zodanig gesitueerd dat hier geen doelmatig gebruik van kan worden gemaakt. In een dergelijk geval kan zowel route 1 als 2 worden gekozen. In dit geval ligt route 2 (afwijken) het meest voor de hand, omdat:

- de inbreuk op de oogmerken van de oorspronkelijke regel gering is (stedenbouwkundig zijn er geen bezwaren tegen het initiatief en de fysieke leefomgeving in het gebied wordt niet ingrijpend gewijzigd door de overschrijding van het bouwvlak);
- het initiatief wordt via route 2 sneller mogelijk gemaakt, omdat a) de reguliere procedure van toepassing is (8 weken), b) het adviesrecht van de gemeenteraad waarschijnlijk niet van toepassing is en c) er vermoedelijk ook geen participatieverplichting geldt.

Casus 2: Nieuwe woning in lintbebouwing

Langs een doorgaande weg met woningen bevinden zich enkele open plekken (onbenutte percelen). In het tijdelijk deel is een gedetailleerde bestemmingsregeling van toepassing. De bestaande woningen zijn voorzien van een bouwvlak met de bestemming wonen. De onbenutte percelen hebben een tuinbestemming. Een van de eigenaren heeft het plan opgevat om op een open plek (met de bestemming tuin) een woning te bouwen. In vergelijking met de eerste casus is in de inbreuk op het doel van de oorspronkelijke regels groter (het wijkt af van de oogmerken van de regel om gebruik als 'tuin' toe te staan), maar het initiatief past wel binnen de omgevingsvisie en de gebiedskarakteristiek (woonlint). In de praktijk zal een dergelijk initiatief de nodige voorbereidingstijd vragen, omdat vaak meerdere onderzoeken moeten worden verricht en publiekparticipatie voor de hand ligt. Beide routes staan in dit geval open en aan beide routes kleven voor- en nadelen. Korthedshalve wordt daarvoor verwezen naar de conclusie op pagina 6.

Casus 3: gebiedsontwikkeling (transformatie).

Aan de rand van het centrum en aan de oever van het water bevindt zich een kleinschalig bedrijventerrein met een hoge milieucategorie. De gemeente wil het gebied transformeren tot gemengd woon-werkgebied. Om dit doel te bereiken is het noodzakelijk dat de toegestane bedrijfscategorieën worden verlaagd en dat per bedrijf geluidsnormen worden vastgelegd. Daarvoor is vereist dat het tijdelijk deel wordt aangepast (afwaarderen van de milieucategorie) en het definitieve omgevingsplan wordt aangevuld met regels die de gewenste ontwikkelingen mogelijk maken en nieuwe regels voor de bestaande bedrijvigheid. Route 2 (afwijken) is daarmee per definitie afgesneden, omdat het tijdelijk deel intact blijft. Ook is route 1 het meest logisch, omdat de gemeenteraad zich doorgaans over dergelijke grote initiatieven wil kunnen uitspreken.